

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznika. — Inzerati do 80 pesit vrst 1. Din 2, do 100 vrst 1. Din 2.50, od 100 do 300 vrst 1. Din 3, večji inzerati po dogovoru. — Popust po dogovoru. Inzerati davek posebej. — Slovenski Narod celja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tuzemstvo Din 25.- Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaifjeva ulica šte. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strassmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjako uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Velik Blumov uspeh:

Tudi senat za delavske zakone

Odobritev socialno-političnih zakonov v senatovem gospodarskem odboru — Likvidacija stavkovnega gibanja — Velike manifestacije pristašev Ljudske fronte

Pariz, 15. junija. AA. V ekonomskem odboru senata je imel ministrski predsednik Leon Blum v soboto zvečer daljši govor o vladnih socialno-političnih zakonih. S svojim govorom je Blum dosegel važen politični uspeh. Kakor znano, vlada v senatu nima večine in so senatni krogi se zadnje dni kazali precejšnjo nenaklonjenost za reforme socialističnega režima, senatski odbor pa je včeraj sprejel zakonske načrte, ki mu jih je vlada predložila in proučitev, in bo poročevalec večine odbora v senatu nastopil za njihovo definitivno odobritev.

V ostalem stavkovno gibanje francoskega delavstva vedno bolj popušta. V soboto je bil dosežen sporazum med zastopniki delavstva in uprave Renauldovih avtomobilskih tovornjakov v smislu znane matingskega načelnega dogovora. Delavstvo je zelo zadovoljno, ker so se izpolnile njegove zahteve in je v soboto zvečer manifestiralo zanj v središču mesta 25.000 delavcev pod vodstvom poslanca Costiera in senatorja Morizea. Ljudje so prepevali socialistične pesmi in marseljsko. Sredi sprejema je bil velik voz s skupino ljudi, ki je predstavljala simbol delavske Francije. Na vozu je bil postavljen tudi doprni kip ministrskega predsednika predsednika Bluma. Manifestanti so se pred magistratom mirno razšli.

Desničarski »Figaro« priznava, da se je evakuacija nasilno in samovoljno zasadenih tovarn izvršila ne le v redu in

brez incidenta, nego celo v atmosferi veselja in humorja.

Včeraj so po vsej Franciji proslavljali zmago Ljudske fronte pri zadnjih volitvah. V Albiu se je manifestacija vršila pred spomenikom Jeana Jauresa. V Bayonneu je nad deset tisoč manifestantov korakalo po ulicah. Slične manifestacije so bile v Toursu, Deauvilleu in Strassbourgu, Sedanu, Ajacciu in drugod. Manifestacije v Nancyju se je udeležil tudi Maurice Violette, finančni minister. V Alžiru v Sidi Bel Abisu je prišlo do protidemonstracije in je bilo okoli 40 oseb ranjenih.

Na manifestacijskem delavskem zborovanju v Buffalu je govoril tudi tajnik glavne delavske zveze. Podčrtal je važnost združitve strokovnih zvez in izjavil, da bo ta reorganizacija omogočila kmalu popolno zmago delavstva. Pozdravil je posebno, da so v glavno delavsko strokovno zvezo vstopili tudi katoliški delavci in katoliške delavske organizacije »Ognjenega križa«. Poudaril je, da se je tako pokazalo, da ne more obstojati Ljudska fronta brez enotnosti strokovnih organizacij. Po sprejemu delavstva je govoril član upravnega odbora socialistične stranke Ziromski, ki je tudi podčrtal važnost združitve strokovnih zvez. To dejstvo ne bo vplivalo samo na notranjo politiko, ampak bo vplivalo tudi na mednarodno politiko. Nato se je zahvalil komunistični stranki za lojalno podporo, ki jo izkazuje vladi Leona

Bluma. Ziromski je izjavil, da bo socialistična stranka predlagala, naj socialistična in komunistična stranka sestavi skupen odbor, ki naj bi proučil vse zakone, ki naj jih sprejmeta vlada in parlament. Nato je pred mikrofonom govoril tajnik komunistične stranke Buclos ki je obljubil podporo komunistov vladi. Izjavil je svoje zadovoljstvo, ker izvaja program Ljudske fronte, ter je dejal: Hoteli so prestrašiti delavstvo, ki je branilo svoj kruh in svoje otroke.

Nato je godba zaigrala marseljsko, ki so jo vsi peli v zboru, komunistični poslanec Vaillant Couturier pa je prečital zapisreke vsega delavstva na program Ljudske fronte. Delavstvo je priseglo z dvignjenimi pestmi.

Notranji minister Salengro je včeraj prvič prišel kot minister v Lille, kjer je župan. Prebivalstvo mu je priredilo navdušene manifestacije. Pri pozdravu v mestni posvetovalnici ga je pozdravil tudi komunistični poslanec Cachin, ki je rekel, da mu prinaša pozdrave komunistične stranke kot strankinemu prijatelju. Stenagru je pri tej priliki med drugim izjavil: Kmalu bom dostavil vladi dekrete, ki bodo zadeli vse, ki rušijo red in mir. Posebno pa tiste, ki se, ki se sedaj oborožujejo proti republiki.

Ob koncu je poudaril: V manj kot 20 dneh smo storili več nego drugod v 20 letih. Vlada Ljudske fronte bo živel in zmagala.

Razne oblike

našega beraštva

S samim besedičenjem in zgražanjem beračenja ne bomo odpravili

Ljubljana, 15. junija.

Borba proti beračenju pri nas kakor po vsem svetu je nedvomno najtežja in navidez tudi brezpomembna. Nekateri zatirajo beračenje v imenu reševanja socialnih problemov, zopet drugi kot socialno nevarnost, v splošnem pa gledajo na berače kot nadlego, ki jo je treba preganjati; odganjajo berače v pristojne občine, zapirajo jih, zaslišujejo ter pišejo protokole. Kakor se kaže beračenje na eni strani v različnih oblikah, tako so na drugi strani oblike zatiranja beraštva različne. Najzanimivejša je, da je borba proti beračenju nesmotna in brezuspešna, dočim so berači še vedno »go podarji položaj«. Ne samo to; zvečajo se širje čedalje bolj, beračeve je vedno več in nesteto je sistemov beračenja.

Zelo bi se morili, če bi mislili, da se naše beraštvo kaže samo na socialnih uradih in v tem, da si nepregledne vrste beračev podajajo neprestano kljuko v uradih in meščanskih domovih. Marsikdo se ne sluti, kdo je dandanes že vse berač. Niso berači tisti, ki prosijo več ali manj javno milosčine, ki jim že od daleč bereš na obrazih, kdo so in kaj hočejo. Mnogi žive od skrivnega beračenja. Pravimo, da jih podpirajo znanci. V resnici je to podpiranje samo obnoli na oltar beračenja. Prav za prav bi lahko takšno podpiranje imenovali tudi dolgoročna brezobrestna posojila, ki jih dolžniki ne bodo nikdar vrnil. Mnogi žive predvsem od takšnih posojil. To so ljudje, ki beračijo diskretno, prosijo za »posojilac prišepetavajoč s dostojanstvenim mirom in brezprimerno spretnostjo. V trenutni stiski so. Samo za nekaj ur potrebujejo denar. Nujno. Jutri bodo seveda že vse vrnili. Netakniti bi bilo, če bi jim ne verjeli. Ne moreš se jih odkriti in drago je treba odplačati vse vpljudnostne izraze teh modernih beračev, ki najemajo posojila od prijateljev in znancev, pa tudi od ljudi, ki so jih videli prvič, kakor da pobirajo davek. Nekateri izmed teh vrste beračev iščejo višje dohodkov tudi pisмено. Ne pišejo sicer groženj, temveč zelo vpljudna pisma, toda baš ta vpljudnost je skoraj prav tako nevarna, kakor grozilna pisma gangsterjev.

Ko se ljudje pri nas zgražajo nad beračenjem, se bavijo samo z eno stranjo tega žalostnega pojava, namreč z vprašanjem, ali so vsi ljudje, ki dandanes beračijo, res revni in če ni beračenje le nakakšen pojav splošne moralne pokvarjenosti. O beračenju je res zelo lahko moralizirati. Nekateri pa celo o beračstvu politizirajo. Ko bi oni imeli vsi moč v rokah, bi bilo beračenje odpravljeno v enem dnevu. Berače je treba kratkoročno strogo kaznovati, po njihovem mnenju. Z njimi je treba postopati kakor z zločinci. Ustanoviti je treba posebne zavode za poboljševanje vagabundov, da se bodo odvadili beračenja. In v Avstriji so v resnici že začeli ustanavljati koncentracijska taborišča za berače. Edina slaba stran teh taborišč je, da niso dovolj velika in da bo nazadnje večina ljudi živela na državne stroške. Vendar se ne motijo, če mislijo, da nekateri ljudje dandanes v resnici izrabljajo splošno konjunkturo beraštva, da takorekoč v kalnem ribarju. Beračijo, ker je pač postalo beračenje že poklic in ker ta poklic ne vzbuja več posebne pozornosti in lahko »nese« mnogo več od marsikateriga drugega poklica. Človek pa mora biti spreten.

Kljub temu je preveč pavšalno rečeno — kar je postalo že zelo široka ter izrabljena fraza —, da bi marsikdo od teh neštevitih beračev lahko dobil delo, da bi dandanes samo zato toliko beračev, ker ljudje nečejo delati. Nerazumljiva je trdovitost ljudi, da si ne dajo dopovedati, da dandanes ne dobe dela niti mnogi najboljši delavci ter da ni toliko služb, da bi jih lahko berači izbirali. Doba beraštva je tudi rodila posebne vrste lokalni patriotizem, češ, delomrziš je vsak, ki berači v naši občini, a se je pritepel kdove od kod. Radi popiramo domače berače — še teh imamo preveč, beračem iz tujih občin pa je treba stopiti pošteno na prste! Pozivamo oblaisti... To je najmodernejša sociologija naših dni, ki sloni na »filozofiji«, da je beraščev pokreta kriva le moralni pokvarjenost. In ta čudovita filozofija najde res pogosto potrdilo v raznih manifestacijah pokvarjenosti beračev: pijan berač je namreč največje javno pohujšanje in najtrdnjši dokaz, da ljudje beračijo samo zato, da denar zapijo. Če bi bili abstinenti, bi jim seveda ne bilo treba beračiti. Najbrž imajo vsi čedovne račune, beračijo pa samo zato, da jim ni treba dvigati denarja v hranilnicah. Na prvi pogled človeka res preseneti, če vidi pijanega berača, kajti pijanost je v resnici luksuz, ki si ga ne more privoščiti kdorkoli. Toda čudno je, da nihče ne pomisli, da človek lahko postane iz istega razloga pijanec in berač, da lahko izbira samo med beračstvom ali samomorom. In ko izbere beračenje, ni največji čudež, če postane prej ali slej pijanec. Alkohol baže »pomirje« žive in človek postane židane volje, ko mu požene alkohol kri živahneje po žilah. Zato tudi baje nekateri pijanci raje je

jejo nego jodo. In baje je človek mnogo prej pijan, če pije na prazen želodec.

Ne rušimo filozofije o dandanašnji pokvarjenosti, sloneče na tezi, da ljudje beračijo samo zato, ker so pokvarjeni! Težko bi bilo prepričati te filozofe, da so učinek zamenjali za vzrok, da je beraštvo, revščina, rodila pokvarjenost. Težko bi jih tudi prepričali, da niso baš berači najbolj moralno pokvarjeni, čeprav dandanes več zločinov napravijo ljudje, ki niso berači (v pijanosti na podeželju, da je med tako zvanimi dostojnimi ljudmi več morilcev nego med berači in da berači tudi ne kradejo tako pogosto kakor poklicni in drugi priložnostni tatovi. Ko nekateri govorijo s takšno vehemenco o pokvarjenosti kot vzroku naraščanja beračenja, naj bi se vprašali, zakaj se ta vražja pokvarjenost širi čedalje bolj med vse sloje, zakaj srečujemo med berači zastopnike skoraj vseh stanov? In potem takem moramo šteti med moralno visoko kvalificirane vse one, ki še ne beračijo, temveč se branijo skušnjave kljub romantični melodiji praznega želodca.

Beraški pokret je pri nas v mogočnem razmahu; ali mislite, da ga boste »zagovorili« s samimi besedami?

Prva letošnja žrtev Jave

Ljubljana, 15. junija.

Po več tednih neprestane dežja, hladnega vremena in neviht smo imeli včeraj lep solnčen dan. Bilo je toplo in že dopoldne so mnogi navdušeni kopalci pohiteli k bregovom Save. Med njimi je bila tudi trgovska pomočnica Cirila. Kožuhova iz Zgoranje Siske. Malo bolehalo je zadnje čase in prejšnji teden je ostala doma, ker ji je zdravnik naročil, naj se solnči. Včeraj je pa doma dejala, da gre na Savo, čeprav ji je mati to branila. Odsla je s svojim zarčencem zobotehnikom Filacem in solnčila sta se blizu mostu na Ježici. V bližini je bil priklenjen čoln, last Filacevega prijatelja. Cirila se je hotela voziti z njim po Savi. S čolnom se je vedno rada vozila in prejšnja leta je večkrat čolnarila po Ljubljani.

Filac ji je to odsvetoval, češ, da je Sava previsa in predečoča in tudi ni varno, ker ona ne zna plavati. Dekle se pa ni dalo pregovoriti in naposled se je Filac udal. Sedla sta v čoln ter zaveslala v Savo. Imela sta vsak eno veslo in Sava ju je precej hitro nesla naprej. Cirila pa ni bila dovolj oprezna in tako se je čoln sredi reke nagnil in prevrnil. Oba sta padla v vodo. Filac je takoj hitel dekleto na pomoč in se nekaj minut obupno boril z valovi, da bi jo rešil. Na obrežju je bilo več kopalcev, pa noben ni imel poguma prikačiti jima na pomoč. Deroča Sava je Filaca Cirilo izrgala iz rok in jo naglo odnesla naprej. Kopalci na bregu pripovedujejo, da se je še večkrat pognala iz vode in dvignila roke. Trije pogumni fantje so se še pognali za njo v vodo, a kmalu je izginila v valovih. Filac si je pa komaj rešil življenje.

Pokojna Cirila je štela šele 18 pomladi. Bila je lepa simpatična črnolaska, vitke kostave, uslužbena pri Novi založbi v senenburovski ulici, kjer se je tudi izučila. Plaće je imela 500 Din. Za pokojnico zaljubljen je imel vdova in štiri sestre.

Ponovna Aljehinova zmaga

Dresden, 15. junija. Včeraj se je tu končal mednarodni mojstrski šahovski turnir nemške šahovske zveze. Ponovno je zmagal dr. Aljehin, ki je stal v začetku slab, a je nato premagal po vrsti vse svoje nasprotnike. Stahlberg je vodil do 6. kola, pa je nato izgubil proti Bogoljubovu in proti Engelsu ter zaostal. Aljehin je dosegel 6 in pol točke, Nemec Engel 6, Maroczy in Stahlberg 5 in pol, Bogoljubov 4 in pol, Šamisch, dr. Rödl 4, Holling, Keres 3, Gmb 1.

Program nove belgijske vlade

Vlada obljublja slične socialno-politične zakone, kakor so bili sprejeti v Franciji

Bruselj, 15. junija. AA. Minister za delo Delattre je imel govor po radiu, v katerem je rekel, da si je vlada postavila naslednji program:

- 1) obvezno zavarovanje delavstva za slučaj brezposelnosti,
- 2) zvišanje pomoči brezposelnim za 50%,
- 3) znižanje starostne meje za pravico delavcev do pokojnine,
- 4) določitev delovnega časa, ki bo manjši kakor 48 ur na teden,
- 5) zvišanje kupne moči širokih množic ljudstva.

Nova vlada Van zeelanda je bila včeraj

dopolodne zaprisežena, popoldne pa je imela svojo prvo sejo.

Pred splošno rudarsko stavko

Bruselj, 15. junija. Zaradi resnosti stavkovnega gibanja je vlada mobilizirala orožniške rezerve in izvedla še druge varnostne ukrepe, zlasti, ker so došle vesti, da bo v vseh rudnikih proglašena stavka. Rudarji zahtevajo zvišanje medz za 10 odst. uvedbo 40urnega dela na teden in plačane dopuste. V političnih krogih se boje, da se ne bi stavka razširila tudi na druge industrijske panoge.

Preprečene zadušnice za Aleksandra Stambolijskega

Spopadi pristašev pokojnega Stambolijskega s policijo v Sofiji

Sofija, 15. junija. d. V soboto so bile sofijske ulice prepleljene s progami, ki so napovedovale, da bo jutri ob 10. dopoldne v cerkvi sv. Sofije zadušnica za pokojnega Aleksandra Stambolijskega ob 13letnici njegovega umora ter njegovega namestnika pokojnega Petka Petkova ob 12letnici umora. Včeraj zjutraj so bili vsi letaki potrgani, policija pa je bila vsa mobilizirana in so orožniške patrulje na konjih križarile po vseh ulicah, celo na periferiji.

Ob 10. dopolne se je zbrala pred cerkvi. jo sv. Sofije na mestu, kjer je bil ubit Petko Petkov, velika množica spoštovateljev pokojnega Stambolijskega. Manjšemu delu izmed zbranih, med njimi tudi bivši ma zemljedelskima ministroma Dimitriju Gičevu in Virgiju Dimovu, se je posrečilo priti v cerkev, kjer pa jim je bilo sporočeno, da je prepovedana vsaka manifestacija, govori pa tudi zadušnica. Kljub temu je skupina izmed njih odšla nekaj cerkvenih pesmi, dočim so jih ostali poslušali kleče. Ko je eden izmed svečnikov izjavil, da za razbojnika ni prostora v cerkvi, so prisotne ženske pričele pljuvati vanj, trgati mu haljo ter ga pretepali, tako da je moral pobegniti.

Medtem so orožniki pred cerkvijo razgnali zbrano množico. Dva orožnika sta postavila na cerkvena vrata s ključmi v rokah ter puščala na prosto samo one, ki so hoteli oditi, dočim nista v cerkev pustila nikogar.

Tudi ljudi, ki so se zbrali na Dondukovem bulvaru, da bi odšli na pokopališče h gro-

bu pokojnega Stambolijskega, so orožniki razgnali. Pri tem je bilo aretiranih več ljudi, med njimi tudi Gičev in Dimov, vendar pa so bili zvečer izpuščeni.

Kljub vsemu se je več manifestantom posrečilo priti na pokopališče, vendar pa so jim bile prepovedane vsakršne manifestacije in govori. Neki manifestant je vseeno zmoli ob grobu zadušnico ob prisotnosti brata pokojnega Petkova in njegove matere, bivših zemljedelskih ministrov Jordana, Hrista Stojanova, Nedeljka Atanova in večje množice pristašev.

Ko so se zemljedelci v skupinah vračali v mesto, jih je pri železnem mostu sprejel kordon policije peš in na konjih ter jih pričel razganjati. Nastala je velika zmešnjava, vendar pa se je večina posrečilo prispeti v mesto, kjer so se združili z onimi, ki so prihajali iz cerkve sv. Sofije ter nadaljevali manifestacije. Pri tem je prišlo do ponovnih spopadov s policijo.

Tudi drugod po deželi so skušali imeti zadušnice za pokojnega Stambolijskega, ki pa so bile skoro povsod preprečene. V goratih krajih so na vse zgodaj zjutraj začeli na hribih kresove, ki so naznanjali zadušnice. Na zelo mnogih mestih so se po deželi tudi pojavili napisi, ki so naznanjali: Živ ja, živ je!

INOZEMSKA BORZE

Curij, 15. junija. Beograd 7. Pariz 20.365. London 15.54. New York 909.25. Bruselj 52.30. Milan 24.35. Madrid 42.20. Amsterdam 209.10. Berlin 124.50. Dunaj 58.40. Praga 12.78. Varšava 58. Bukarešta 2.50.

Rumuni in novi režim v Franciji

Pariz, 15. junija. Podpredsednik rumunske kmečke stranke Lupu je sprejel novinarje in jim izjavil:

Kot vodja stranke, ki se lahko v Rumuniji smatra kot Ljudska fronta, sem prišel v Pariz, da bi se razgovarjal z ljudmi, ki so prišli z Ljudsko fronto na površje. Stori sem to tem rajši, ker imamo velike skupne življenjske interese, ki vežejo naši dve državi.

Lupu je dodal, da so vse velike rumunske stranke zvesto vdanе demokraciji, narodna kmečka stranka pa se še posebej bori za to, da bi se vzdržal ta duh.

Blumova zahvala dr. Stojadinoviću

Beograd, 15. AA. Na čestitko, ki mu jo je poslal ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović ob sestavi nove francoske vlade, je predsednik francoske vlade Leon Blum odgovoril z naslednjo brzojavko:

Zelo bom srečen s pričo sodelovanju z vami za ohranitev globokega prijateljstva, ki veže Francijo z jugoslovenskim narodom. Zahvaljujem se vam najtopleje za vaš prijateljski pozdrav in izražam najpriskrnejše svoje najboljše želje.

Angleži za reformo Društva narodov

London, 15. junija. AA. Zunanje-politični odbor takozvane angleške imperialne lige je sprejel resolucijo, ki pravi, da ostane lahko Anglija v DN samo tedaj, če se teletito reformira pakt DN, iz katerega se morajo odstraniti vsa poglavja, ki govorijo o enakih obveznostih za vse članice DN.

Nesoglasja v angleški vladi

London, 15. junija. AA. »Evening Standard« ugotavlja, da je prišlo v vladi po poslednjih izjavah ministra Chamberlaina za ukinitve sankcij do odkritega spora. Spor je obstojal že doslej, vendar pa očitno nikjer ni prišel do izraza. Sankcionisti očitajo Chamberlainu, da se je postavil na čelu zarote proti Edenu. Tudi »Yorkshire post«, ki ga izdaja Edenov last, napada ministra Chamberlaina in pravi, da je kriv vseh nesporazumov v vladi. V ostalem napoveduje, da bo Eden na seji spodnje zbornice, ki se bo bivala zgolj z zunanjimi političnimi vprašanji, odločno zavzel svoje stališče.

CITAJTE
„LJUBLJANSKI ZVON“

Veliko manifestacijsko zborovanje na Jesenicah

Gorenjska se je z vse odločnostjo zavzela za razširjenje ljubljanske bolnice

Jesenice, 14. junija.

Pred hotelom Paar na Jesenicah se je vršil danes dopoldne shod, ki ga je priredil akcijski odbor za razširjenje bolnice v Ljubljani. Na zboru je bilo okoli 1000 ljudi, večinoma z Jesenic, Javornika in Koroske Bele, a tudi iz ostalih krajev radovljiškega sreza.

Shod je otvoril predsednik akcijskega odbora za Jesenice g. Vencoslav Perko, ki je predlagal za predsednika dr. Stanovnika, kar je bilo brez ugovora sprejeto. G. dr. Stanovnik je v svojem pozdravnem govoru omenjal, da ta akcija nima nobenega političnega obsevanja ter poudaril, da bi morali Slovenci v najvažnejših skupnih zadevah nastopiti solidarno. Kot prvi govornik je nastopil dr. Slivnik iz Radovljice, ki je omenjal, da je nujna potreba razširitve ljubljanske bolnice in poleg tega še ene na Gorenjskem, ki je v pogledu tega v vsej banovini najbolj zastopljena. Kot drugi govornik je nastopil g. dr. Joža Vilfan v imenu glavnega akcijskega odbora v Ljubljani. Med drugim je omenjal, da hočemo poleg razširjene bolnice imeti tudi znanstven medicinski zavod, to je kliniko v Ljubljani in popolno medicinsko fakulteto na univerzi v Ljubljani.

G. dr. Furlan Tomaž, zdravnik iz Golnika, je poročal, kako skrajno slabe so razmere v ljubljanski bolnici, kjer leže bolniki po dva in dva v eni postelji, na tleh in na hodnikih, da poleg boleznih, radi kakere so prišli v bolnico, nalezijo se kako drugo, ker so razmere nevarne radi pomanjkanja prostora, postelj, zdravnikov in streljanskega osebja. Zdravniki in stajisti delajo noč in dan, pa še čez nekaj let sta premešča mesečno plačo Din 1000. Ministrski odposlanci prihajajo inspicirati bolnico na Golniku in gredo od tam na Bled, za razmere v bolnicah se pa manj zanimajo. Bled kot zdravilišče bi mnogo bolj izpolnjeval svojo zdravstveno, socialno in gospodarsko nalogo, če bi imeli namestu praznih hotelov moderno in vsem zahtevam časa odgovarjajočo bolnico.

Za delavstvo je govoril član akcijskega odbora g. Valentin Zupan z Jesenic. Poudarjal je, da bi se lahko dobil denar za bolnico, če bi ga po nepotrebnem ne zapravljali in ne razmetavali drugod. Predsednik akcijskega odbora g. Perko je prečital daljše zelo zanimivo poročilo o tem,

koliko davkov plača Slovenija in kako bore malo dobi nazaj. Drugod se investira težki milijoni za javna dela, pri nas je pa beda vedno večja. Govorila sta še g. Ignac Kralj in Alojzij Puklić, ki sta v imenu vseh treh delavskih strokovnih organizacij in zbora delavskih obratnih zaupnikov podala izjave solidarnosti za skupno akcijo. Dalje so govorili kot zastopnik kmetov Josip Resman iz Srednje Dobrave, g. Bertonec iz Jesenic in g. Tomaž Godec iz Bohinjske Bistrice. Slednji je g. dr. Štempihar prečital naslednjo resolucijo:

Slovenke in Slovenci, ki so se sestali na javnem zborovanju slovenskega delovnega ljudstva na Jesenicah dne 14. junija 1938. I. ugotavljamo, da državna zdravstvena uprava v Sloveniji ne ustreza niti najpogostejšim zahtevam človečnosti in kulture ter najmanjšim dolžnostim države nasproti državljanom, najsi je Slovenija tista, ki ima najmanjše zaostanke na javnih dejavnostih, in tista, ki ji dolguje država še sedem milijard slovenskega, za javne dejavnosti izločenega denarja;

II. obsojajo to stanje javno, kar najbolj odločno in ogorčeno;

III. zahtevamo, a) da se nevrzdrne razmere v ljubljanski bolnici brez odloga odpravijo s postavitvijo potrebnih zasilnih lop in z nastanitvijo zadostnega števila primerne plačanih zdravnikov, bolničarjev, oziroma streljance;

b) da se brez odloga zgradi v Ljubljani na od strokovnjakov izbranem kraju nova tipična centralna javna bolnica po sodobnih potrebah in zahtevah in to bolnica s kliničnimi oddelki in s popolno samoupravo;

c) da se zgradijo v Sloveniji, kjerkoli je krajevna in prometna potreba, nove bolnice, ki se bodo same upravljale, zlasti pa, da se zgradi v spozornu z upravo Bratovske skladnice taka bolnica na Jesenicah za vse kraje, ki so jim Jesenice prometno središče;

IV. se zavezujejo, da hočejo uresničitev gornjih zahtev trajno nadzorovati in se zanj boriti ter pozivajo akcijski odbor, da vztraja tudi v bodoče pri načelnem delu, da stalno in trajno nadzoruje, vpliva in priganja odločujoče kroge ter obvešča o svojem delu slovensko delovno ljudstvo.

Resolucija bo poslana notranjemu ministru, ministru narodnega zdravja, finančnemu ministru, šefu bolnice v Ljubljani in Zdravniški zbornici. S pozivom na solidarno delo in solidarnost je predsednik dr. Stanovnik zaključil zborovanje.

Sporazuma še vedno ni

Ljubljana, 15. junija.

Stavka stavbnega delavstva v Ljubljani še vedno ni povsem končana. V Ljubljani in okolici stavka še okrog 400 delavcev.

V soboto so stavbni delavci, ki se stavkajo, zborovali v Delavski zbornici. Skleparji so o pogojih trdili Dukić glede delavcev, zaposlenih pri regulaciji Ljubljane in kanalizacije v Trnovem. Dočim je podjetje Tomazić podpisalo v soboto sporazum, kakor tudi zidarji mojster Erjavec, se je podjetje Dukić še vedno upiralo sprejeti vse pogoje delavstva. Ni hotelo pristati na to, da bi imeli tudi delavci, zaposleni pri Ljubljani zunaj struge, po 3.5 Din na uro. To mezdno kot minimalno bi imeli samo delavci, ki delajo v strugi. Prav tako ni hotelo pristati na zvišanje mezd delavcem, ki so zaposleni pri kanalizacijskih delih. Delavstvo je sklenilo, da bo stavkalo, dokler ne bo podjetje sprejelo vseh pogojev. Skituje se zlasti na to, da je delo pri kanalizaciji prav tako naporno, kakor v rečni strugi in da ne more pristati na to, da bi naj imeli delavci, ki delajo ob strugi 25 par nižje mezd, češ da bi bile možne zlorabe, ker eni in isti delavci delajo v strugi in zgoraj.

V sredo se bodo pogajanja nadaljevala. Stavkajo tudi še vedno delavci, ki so bili zaposleni v kamnolomih. Tudi glede zahtev teh delavcev se bodo pogajali v sredo. Stavkajo še tudi izdelovalci cementnih izdelkov, a je težko reči, če bodo prodili s svojimi zahtevami.

Danes se bodo pogajali stavbni delavci z delodajalci tudi v Mariboru. Če ne bo prišlo do sporazuma, bodo najbrž začeli stavkati.

Učitelji so zborovali

Škofja Loka, 14. junija.

Kot poslednji v letošnjem šolskem letu se je vršil večer dopoldne v telovadnici škofojloške deške šole učiteljski zbor in je bila udeležba s Selške in Poljske doline, kakor tudi s Sorškega polja zelo lepa. Predsednik g. Vojteh Debeljak je uvodoma posebej pozdravil sreskega načelnika g. Ivana Legata, šolskega nadzornika g. Vinke Zahraštaka in novodošlo učitelje, nato pa je v uvodnem nagovoru obravnaval elemente, ki jih mora vsebovati dobra organizacija, služeč z najširšimi pogledi na življenje, interesom naroda in države. Vsač član JUU mora biti sotravec in povzdigi skupnih stremiljenj.

Lepo, sodobno gimnastično uro je prikal nato z deo g. Rudolf Horvat, ki je razdelil vsakovrstne vaje v logične enote, ki služijo sistematični, pravilni givjiti telesa. Kakor nastop mladine je bilo z vsem zanimanjem sprejeto predavanje zdravnika dr. Viktorja Kocijančiča, ki je s posebnimi pogledi na solstvo in mladino razmotril protituberkulozni pokret in akcijo za razširjenje ljubljanske bolnice. Srečno društvo je prestopilo kot član k Ligi in akciji za novo bolnico.

Poročilo nanizano po posameznih poglavjih, o predsedniškem sboru o Rogaliki šlatini je podal v kar najzanimivejši obliki šol. upr. g. Selc, g. Josip Zupantič, nakar so prišli v razpravo razni predlogi: Nabeleženo je bilo odobreno, naj izhaja mlad rok ločeno po stopanjah; ostane naj po stoer pri starem, ako ne bi bilo trdne gospodarske podlage. Izdaja »Rodninskega lista« je bila odklonjena, pač pa soglasno sprejet predlog, da je treba fond za zaščito članstva

pojačati. Na željo Delavske zbornice se je sestavil program najnujnejših javnih del v loškem okraju in tudi o lesni razstavi je bilo govora. Za delegata na banovinskih skupščini je bil izvoljen podpredsednik JUU. Sol. upr. g. Janko Kokalj, za državno pa g. Vojteh Debeljak. Naglašeno je bilo nadalje, da bi bila med vsemi kategorijami solstva potrebna kontinuiteta, osnovno solstvo naj se razvija ne glede na katerikoli sorodni tip šole povsem svobodno. Višja narodna šola naj ostane neokrnjena, ker je svoj obstoj že davno opravila. Po razgovoru v nekaterih interno društvenih administrativnih zadevah je bilo shorovaje ob najlepšem razpoloženju opoldne zaključeno, nakar je imelo učiteljsko skupino obed v restavraciji pri Otetu.

Pomočniški zbor oblačilnega delavstva

Ljubljana, 15. junija.

Včeraj je bil v dvorani Delavske zbornice ustanovni občni zbor Pomočniškega zbora delavstva oblačilne stroke, ki spadajo pod Združenje krojačev in sorodnih strok v Ljubljani. Ustanovni občni zbor je sklenil, cala Delavska zbornica, ki jo je na njem zastopal A. Prezelj. Udeležba je bila lepa ter lahko že po nji sklepamo, da se delavstvo oblačilne stroke zamera za svoja eksistencijska vprašanja, kar ga tudi čisti neugodni socialni položaj. Občnemu zboru sta prisostvovala kot zastopnika Združenja krojačev in sorodnih strok V. Šefic in S. Cerar. Predsedoval je L. Gubenšek.

Soglasno so bila sprejeta pravila zbora. Za predsednika je bil izvoljen L. Jekovec. V odboru so zastopana skoraj vsa podjetja oblačilne stroke.

Zelo zanimivo je bilo poročilo zastopnika Delavske zbornice A. Preslaja o položaju oblačilnega delavstva v Ljubljani. Javnost v splošnem niti ne sluti, kako bedno žive krojaški pomočniki in šivilje v Ljubljani. Govornik je dokazoval, da so mnogi krojaški pomočniki še celo v slabšem položaju kakor stavbno delavstvo, ki se je borilo te dni za zvišanje mezd. Nekatere šivilje zaslužijo v Ljubljani po 60 Din, toda ne na dan, temveč na teden, medtist pa po 300 Din na mesec. Krojaški pomočniki v mnogih primerih ne zaslužijo niti 8 Din na uro. Navadno morajo delati mnogo več ur na dan kakor predpiseje delovni čas. Dogaaja se, da delajo v konfekcijskih podjetjih celo mojstri ter prejemaajo po 30 Din za izdelavo obleke. Krojaški pomočnik mora biti dostojno obložen, čeprav ne zasluži v splošnem več od navadnega stavbnega delavca. Nadar pomočniki navadno ne prejemaajo plačanih kakor predpiseje zakon. Mnogo delavnic so tudi nehiteljske.

Da se širi šumskost v krojaštvu, je treba predvsem pripisovati prevelikim cenam krojaškega dela. Pomočniki pravijo, da epada med šumskostjo tudi, če mojstri prevzemaajo izdelovanje oblek po 30 Din in če pomočnike morajo izdelovati stroje po 4 Din (!) komeo, včasih pa še celo ceneje. Prejtnje časa so mojstri plačevali za izdelavo kosa obleke 120 Din, sedaj pa po 30

do 40 Din, šivilje pa še celo ceneje. Dogaaja se tudi, da niso pomočniki ali pomočnice bolniško zavarovani ali da niso pravičljivi pri združenju.

Tudi drugi govorniki so tožili nad slabi razmerami v oblačilni stroki. Tako je pripovedoval eden izmed njih, da je neki krojaški pomočnik šival suknjaco po 20 Din. Ker je bil zelo marljiv, je naredil eno na dan. Podjetnik mu je pa hotel znižati plačo na 10 Din ter mu grozil, če ne bo hotel delati.

Pomočniki in pomočnice oblačilne stroke po vojni niso imeli zbora, zato je njegova ustanovitve tem večjega pomena. Debatata je pokazala, da so tudi mnogi mojstri krive razmer, ki šenejo obrtnike oblačilne stroke z delavstvom vred v propad, saj ne morejo konkurirati velepodjetjem.

Uvidevnost mariborskih stavbnikov

Maribor, 15. junija.

Mezdno gibanje mariborskih stavbnih delavcev je sedaj predmet živahnega zanimanja. Vsa javnost zasleduje borbo delavstva za izboljšanje položaja in je toplo pozdravila odločitev mariborskih stavbnih podjetnikov, ki so pokazali razumevanje za težnje svojih delavcev.

Nedavno je sklicalo »Udruženje radniških sindikata Jugoslavije« v Mariboru veliko zborovanje. Tam so sklenili, da bodo zahtevali povišanje mezd daleko čez ljubljanske zahteve in deloma višje kot so bile meзде v najboljših časih kot leta 1928-29. Te zahteve so zborovalci pisмено sporočili pod firmo URSJ (Udruženje radniških sindikata Jugoslavije) vsem stavbnim podjetjem. Slednja so kolektivno odgovorila, da se s strankarsko organizacijo ne morejo pogajati, pač pa so pripravljene edelovati pri pogajanjih, če to sklene pristojna oblast in ta skliče sestanke. Kljub temu pa so podjetja upoštevala težnje delavstva in so prostovoljno sklenila povišati meзде za 25 do 50 par na uro. Ta sklep so podjetja v soboto pri izplačilu sporočila z obirno okrožnico ter opozorila delavstvo na sedanje razmere. Poudariti je treba, da je sporazum, ki je bil nekako pred 14 dnevi dosežen v Beogradu, mnogo slabši od položaja v Mariboru, ker pomeni v bistvu to, kar so imeli mariborski delavci pred tem zvišanjem. Tako ima v Beogradu n. pr. težak na uro Din 2,60 medtem ko je imel v Mariboru isti delavec že pred zvišanjem Din 2,75 na uro. Pogajanja v Ljubljani so za mariborska stavbna podjetja neobvezna, ker se jih niso udeležili niti delodajalci, niti delojemalci. Upati je, da je z odločitvijo mariborskih podjetij spor rešen in ne bo prišlo do stavke, ki bi bila ednole delavstvu v škodo.

Javno vprašanje

Homec, 14. junija.

Občinsko predsedstvo občine Homec pozivamo, da nam javno pove, kolikšen je prav za prav celotni državni predpis občine za proračunsko leto 1938-39. Na prvi proračunski seji se je hotelo sklopiti o proračunu s 83 odst. dokladi, na proteste dveh odbornikov in davkoplačevalcev je predsednik to namero opustil, nato pa je sklical ponovno sejo dne 11. junija, na kateri je bil proračun sprejet proti manjšini dveh glasov s 45 odst. dokladi. Znano nam je, da je prešla občinska pisarna tli pred prvo proračunsko sejo od davčne uprave, tako velik davčni izkaz tekstilne tovarne v Jašah, da bi zadostovala 30 odst. doklada za kritje obč. proračuna, v celoti kakor je bil predložen odboru, pa bi še ostalo okrog 7000 Din prebitka.

Torej, kaj je? Mi hočemo, da se nam povedo številke nanašajoče se na obč. proračun odkrito in nepovrjene. Vsa občinska javnost ima do tega pravico. Pričakujemo, da nam bo obč. predsedstvo to povedalo. Davkoplačevalci obč. Homec.

Prošnja poštni upravi

Jesenice, 14. junija.

Iz kroga jesenjskih telefonskih naročnikov smo prejeli:

V gorenjskem kotu smo s 1. junijem dobili avtomatsko telefonsko centralo. S tem naj bi bilo konec večnih pritožb in težkoč, ki so se vzdrževale pojavljale v telefonskem prometu, prav posebno takrat, ko je bilo najmanj treba. Naročniki so torej z veseljem sprejeli to umestno in praktično novost.

To veselje in zadovoljstvo pa je pošta Bled sedaj odločno zagnila svojim abonentom. Dostavila jim je obračune in priložila položnice za nakazilo na račun depozita izvršenih pogovorov.

Po sedanjih organizaciji se Jeseničanom obračunavajo telefonski razgovori na Bledu in na Jesenicah. Pošta Bled je že dostavila obračune, opremljene z enim dinarjem za porto. Sedaj naj jeseniška pošta računa še za svoj obračun en dinar, pa sta že dva. Če je bilo količjak govorov, si mora za položnico plačati takso, kar da še tretji dinar, če ne še kaj več. Nasproti drugim abonentom — neavtomatičnim — smo že tu postavljali, ker se nam nalaga nepravičen port in takse.

Po naših informacijah je obračunani znesek plačljiv v treh dneh, sicer ne dobijo zahtevane svote. Plačati se mora baš obračunani znesek, ne več, ne manj, ker bi se obračun pošte ne ujemal z obračunom računskega oddelka pri direkciji! Vprašamo rikejajo, ali obstojajo abonentni radi računskega oddelka ali narobe?

Izvršeni pogovori se krijejo iz depozita. S kakšnim utemeljevanjem zahteva pošta še enkrat plačevanje pogovorov, ki so itak že plačani. Se manj upravičena pa je grožnja z odklopljenjem, ko itak plačujemo v depozit!

Pri sedanjih organizaciji moramo biti pripravljeni tudi na druge sovražnosti. Ako se pred potekom meseca zmanjša depozit pod določeno svoto, posveča pošta abonentu na dopolnitev depozita. Abonent je more nakazati svoto s položnico in takrat, o čemer pa je pošta Bled obveščena najpreje še

le tretji dan, če so pa vmes prazniki, šele peti ali šesti dan. Se pred tem časom je ota nek depozita lahko porabljen, abonent pa ostane brez svote.

Prosimo torej direkcijo, da brespogojno ukine plačevanje s položnicami. Obračunom blejske pošte naj lokalna pošta pogovore po številu kratkoma lo pripisuje. Depoziti naj se polagajo pri svoji pošti, ta pa naj o plačilu obvešča blejsko pošto po službeni poti, če potrebno tudi telefonično. Obračunavanje z računskim oddelkom direkcije naj se uredi na način, ki abonentom ne bo nalagal nepotrebnih tak in izdatkov ter nemestno otežkoval prometa.

Koncert loške vojaške godbe

Škofja Loka, 14. junija.

Predzadnji ponedeljek so nam koncertirali vojaški godbeniki pod osebnim vodstvom kapelnika g. Ivana Grliča. To je bil prvi simfonični koncert godbe I. planinskega polka, ki je pred meseci prispela v Škofjo Loko. V tem kratkem času svojega delovanja si je pridobila godba širok krog vnetih prijateljev in simpatizerjev, zlasti v vrstah onih, ki jim materialistično gledanje sedanje dobe še ni docela zatrlo zmisla za umetnost in kulturno izživljenje. Godba je zato marljiva. Poleg prirejanja promenalnih koncertov je dosegla najlepše priznanje na prostnem dnevu sokolske župe v Kranju, šla je tudi že v Ljubljano, pomagala je pri »Rokovnjaču«. Za ponedeljski koncert je bilo sorazmerno lepo zanimanje, čeprav ne moremo trditi, da bi bili z obiskom povsem zadovoljni, ker je bilo še precej sedežev prostih. Spored, ki so si ga izbrali, je dokazala, da služi godba visokim glasbenim ciljem, ki ne zahtevajo le rutiniranih in večših igralcev, marveč prav tako dobrega dirigenta, ki ga godbeniki v osebi g. kapelnika tudi imajo.

Najpreje so odigrali Fučikovo uverturo Sv. Huberta, potem pa so morali zmagati Smetanovo fantazijo iz Dalibora, kompozicijo, ki zahteva absolutne pripravljenosti in rutine sudelujočih. Oboje je godbi 25 mož na vsej črti uspelo, saj niso samo igrali, marveč sledili na vsak migljaj svojemu vodji tako, da ni bilo niti zabrisane, zvočnost je bila dosežena v vsej celoti, dinamika je bila skrbno uveljavljena, solisti so stopali do veljave, godba s trobili, pihali, tolkali in ostalimi od orkestra (vijoline, čelo bas) je tvorila harmonično celoto, prelivanje akordov je bilo blago doneče. Ostali del sporeda je izpolnila predvsem vedno lepa Schubertova H mol simfonija, nato Bizejev L'Arlesienne in za zaključek domača stvar Parmova uvertura k Rokovnjaču. Godci so bili deležni najprisknejših ovacij in so morali zadnjo točko, ker občinstvo le ni odnehalo, celo ponoviti.

Po koncertu, ki je trajal nad poldruvo uro, se je razvila v domu zabava, ki je povzela škofojloško meščanstvo z godbeniki v prijateljsko družino. Večer je bil lep, močno poživljalč, nov, umetniški, pa zato upamo, da ni bil zadnji. Godbi I. planinskega polka na lepem uspehu iskreno čestitamo!

Še o najemninah v mestnih hišah

Ljubljana, 15. junija.

Tudi stanovalci mestnih hiš v Kozlezi so prejeli dne 2. junija naznanilo, da je mestni svet ljubljanski sklenil povišati najemnino za 30% in morda še več, ako bodo stanovalci z zadovoljstvom podpisali okrožnico, ki pravi, da so najemniki premalo rentabilni in da jih je potrebno še bolj ožeti.

Ljubljansko mestno poglavarstvo nepremočnim slojem, ki so morali še pred kratkim plačati povišanje najemnine. Poudarjamo, da je sedanjí proračun, ki hoče na ta način.

Zato je potrebno, da se taka povišanja najemnin čim prej ukinejo, da se omili nevolja siromanih stanovalcev, ki niso v stanu prijeti na povišanja, zlasti v mestnih zasilnih zgradbah v Kozlezi, ki so bile zgrajene leta 1928 in so do danes njih gradbeni stroški že davno kriti.

Iz tega je razvidno, da je stališče mestnega poglavarstva napačno, kajti »negospodarskega stanja«, ki ga označuje okrožnica, niso krive najemnine mestnih hiš, temveč tiči vzrok v pogledih in stremiljenjih bližnjih posestnikov. Zato prosijo redni najemniki mestni občinski svet, da razveljavi svoj sklep, ki nikakor ni v skladu s sedanjimi razmerami siromanih stanovalcev. Proračun naj se uravnovesi drugače, ne pa na račun tistih, ki že itak komaj živijo. Najemniki mestnih hiš.

Smrtna nesreča

Ljubljana, 15. junija.

V soboto zvečer se je ustavil pred hotelom »Nona« ogromen zelen češkoslovaški potniški avtobus, v katerem je prostora za najmanj 50 potnikov in ki v letni sezoni vozi na progi Praga—Benetke. Avtobus je bil spredaj nekoliko poškodovan zaradi karambola, ki ga je imel z motornim kolesom okrog 21. Mura Logatca.

V soboto je prišel k posestnikovemu sinu in mesarju Albinu Logatcu v Dolnem Logatcu levi manipulant Janez Kmetič iz Hotederice. Hotel se je odpraviti v Ljubljano, a je samostojni vlak. Zato je prosil Rusa, da ga s motornim kolesom potegne v Ljubljano. Med potjo sta našetela na češkoslovaški avtobus, ki sta ga hotela na ovinku prehiteti a je prišlo do usodnega karambola. Zaradi silega sunka je Kmetič v loku odletel z avtomobila in obišel mrtve na cesti, močno je bil poškodovan tudi Rusa na desni nogi, na rokavi in po vsem telesu. Zvečer so ga prepeljali v bolnišnico, kjer sta mu zdravnik dr. Hafner in Kajsaj našli prvo pomoč in je sedaj še izven nevarnosti.

Zanimivo je, da šofer češkoslovaškega avtobusa nesreče ni niti opazil in je vozil po karambolu naprej. Šele potniki so ga opozorili, da se je nekaj zgodilo. Ustavil je avtomobil, na kar so našli ponesrečenca in mrtveca ob razbitem motornem kolesu. Rusa je odpeljal v bolnišnico neki zasebni avto mobil.

Beležnica KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 15. junija katoličani: Vid, Dragimir

DANASJNE PRIREDITVE

Kine Matica: Shirley Temple kot »Mala gošpodič«

Kine Ideal: Nataša

Kine Sloga: Zlomljena arca

Kine Union: Veliko tičjenje

Kine Siska: Na straži velemešta

Zadnja produkcija operne šole drž. konservatorija ob 20. v opernem gledališču

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded, cesta 29. oktobra 31.

Iz Maribora

— Izredni občni zbor Tujske prometne zveze v Mariboru bo v sredo 24. t. m. ob 16. v lovakih sobi hotela »Orele«.

— Revija sokolstva. Izredno lep nedeljski dan je še povečal uspeh sokolske prireditve v Studencih. Ob 14. popoldne je krenila imponantna povorka sokolstva od Narodnega doma v Studence, kjer je bil nato dovršen nastop vseh sokolskih edinic. Bila je to mogočna revija sokolstva in velika manifestacija ideje velikega Tyrša. Po nastopu se je vršilo pred sokolskim domom pravo ljudsko rajanje.

— Obmejni živinski pregled. Odslej se bo vršil avstrijski obmejni veterinarski pregled v Mariboru, in ne več na postaji v Lipnici. S tem bo poslovanje poenostavljeno in hitreje, kar bodo naši izvozniki živine gotovo toplo pozdravili.

— Ker je gospodarju službo odpovedal. V mariborsko bolnico so večer pripeljali 27letnega hlapca Jožeta Majcena od Sv. Jurja ob Pesnici, ki ga je gospodar pretepel in mu zdrobil čeljusti ter polomil nekaj reber, ker mu je odpovedal službo, češ da gre drugam. Hlapčeve poškodbe so zelo nevarne. Gospodar bo imel zaradi svoje neaestnosti opraviiti s sodiščem.

— Žrtve pomirjevanja. Pri neki tomboli v Bohovi pri Mariboru je prišlo do krvavega pretepa. Da bi preprečili prelitvanje krvi, je skočil 34letni delavec Ludvik Blažič med pretepače, pa je dobil z ročico tako močan udarec po rebrih, da je nezavesten obležal s hudimi poškodbami po cellem telesu. Poškodovanca so nemudoma prepeljali v mariborsko bolnico.

— Požarna katastrofa v Slov. Bistrici. V soboto zvečer je izbruhnil v skladišču Gospodarske zadruge v Slov. Bistrici silen požar, ki se je razširil v pravo katastrofo. Kljub takojšnji pomoči gasilcev je gospodarsko poslopje z vsem inventarjem do tal pogorelo. Zgoreli so vsi zadržani poljedelski stroji, seno, elama, velika zaloga drv, tako da znaša škoda preko 70.000 Din. Na kraj požara so prihitali tudi mariborski gasilci, ki so bili 4 ure na delu.

— Drzen vlom v sodišče v Murski Soboti. Iz Murske Soboti nam javljajo, da so nezamislivi vlomniki vdrti v blagajno tamkajšnje sodišče in odnesli mnogo denarja. Domnevajo, da so bili isti vlomilci kot v Zadrzni gospodarski banki v Mariboru in v Prvo hrvatsko štedionico v Čakovcu. Na kraj vstopa je odšel mariborski policijski delstoklopa g. Grobin.

Iz Ptuja

— Sprejemni izpiti na tukajšnji gimnaziji bodo 25. t. m. ob 8.15 popoldne. Oni dijaki, ki se žele vpisati jeseni, morajo do 20. t. m. vložiti prošnjo na ravnateljstvo. Prošnje mora biti priložen rojstni in krstni list in zadnje spričevalo in je dovršil prošilec 4. razred osnovne šole z dobrim uspehom.

— Fantovska bitka. V nekem vinočetu v Brežah so se sprijeli fantje, ko so se prekomerno navžili dobrega vina. 30letni Arnuš Alojz, ki je branil svaka, je dobil v tepežu tri vvedljaje z nožem, posestnikov ga sina Martina Kekca pa je nekdo udaril z ročico po glavi in po levi roki, da mu je zlomil. Vsi ranjenci so v bolnici. Orožniki pa pozvedujejo za vročkovneži.

— Šport v četrtak na praznik sta se poizkusili na igrišču SKP moštvi SKP in SK Mura. Igra, ki je bila veselozi zelo zanimiva in napeta, je končala z rezultatom 4:2 za Ptuj.

— Tatvine. Šoferju avtobusnega podjetja Lininger iz Maribora, ki obratuje na progi Maribor—Ptuj, je neki dolgoročnejši egeel potorbil, v kateri je imel 200 Din gotovine. — Trgovec Strosus Ferdinandu pa je odnesel tat iz stanovanja suknjič, v katerem pa je bila k sreči prazna denarnica.

— Samomer ali nesreča? Četrti mestni delavec Andrej Sinček iz Ptuja, stanujoč Na pristanu, se je na praznik udeležil s drugimi tovariši veterani procesije. Po stari navadi so veterani po procesiji zavili v gostilno na okrepčilo. Vino je Sinčku stopilo v glavo, tako da je še dalje popilval. Zvečer se je vrnil precej pijan domov in doma je nastal prepir, v katerem se je Sinček razsajal napram ženi, da gre v Dravo, kar pa doma nihče ni vzel resno. Moč pa je

DNEVNE VESTI

— Važno za one, ki potujejo v Italijo, Italijansko poslatništvo v Beogradu objavlja: Od 10. junija dalje lahko vzemajo val oni, ki potujejo iz Italije in njenih kolonij v inozemstvo, ali oni, ki potujejo v Italijo in njene kolonije, s seboj samo 300 lir v papirju in 50 lir v kovancem denarju. Italijanski bankovci vseh vrst, ki so v inozemstvu in za katere obetajo predpisani dokumenti o zakonitem izvozu iz Italije, se lahko akreditirajo na brezobrotni račun, če bodo do 30. junija dostavljeni preko pošte, se izmed filijalk italijanske narodne banke v Italiji. Ta rok je podaljšan do 10. julija za bankovce, ki so v izvenevropskih državah. Lastniki tudi lahko posljejo tankovce preko italijanskih konzulatov toda na svoj riziko in na svoje stroške.

— Posvetovanja generalnih štabov Male antante. Včeraj jutraj je priselva v Bukarešto jugoslovenska vojna delegacija na čelu s generalom Ilišem. Se pred njo je priselva češkoslovska vojna delegacija. Konferenca predstavnikov male antante bo trajala do 20. t.m.

— Solidarnost našega trgovstva. Včeraj je bilo v Berziščih zborovanje delegatov trgovskih združenj iz vseh krajev, na katerem se je pokazala lepa solidarnost našega trgovstva. Predsednik g. Josip Kavčič je poročal o težkem položaju trgovstva zlasti na delu. Lani se je številno članov trgovskih združenj skrčilo za 1240. Posebno hudo je bil trgovski stan prizadet letos po sankcijah proti Italiji. Predsednik se je dotaknil še razpusta Zbornice za TOL o katerem je govoril tudi g. Anton Verbič. On je predlagal, naj postavijo vsa trgovska združenja obvezno in enotno listo za zbornične volitve z nosilcem g. Ivanom Jelatinom. Njegov predlog je bil sprejet z velikim navdušenjem in odobravanjem. Burno potrjevanje se je oglasil k besedi g. Ivan Jelatin, ki se je toplo zahvalil za izkazano zaupanje. S spontaninim odobravanjem so sprejeli zborovalci njegov govor o potrebi enakosti in bratstva, decentralizacije državne in finančne uprave, popolnem solidarnosti v gospodarskih organizacijah in delu za povzdigo gospodarstva. Skupščina je izrazila popolno soglasje z resolucijami II. trgovskega kongresa v Beogradu in ugotovila, da merodajni krogi še niso ničesar ukrenili glede zahtev, izraženih v teh resolucijah. Na predlog g. Jelatina je bil konstituiran v predsedstvo kot tretji podpredsednik Zveze trgovskih združenj predsednik osrednje sekcije lesnih trgovcev g. Fran Skrbec.

— Nova umazana afera. V Beogradu se odkriva nova umazana afera, katere glavni junak je bivši polnomočni minister in načelnik pravnega oddelka zunanjega ministrstva dr. Aleksander Bodi, naš poslanik v Moskvi, kjer poslanštva sploh nimamo. Gre za veliko tihotapstvo, s katerim je bila država oškodovana za težke milijone. V afero je zapleten tudi bivši šef protokola Ilija Novaković tihotapsko blago je pa dobavljal iz inozemstva Pajo Gluck. V Osičku se aretirali bogatega ruskega emigranta Ivana Nečajeva, ki je zapleten v veliko tihotapstvo perzijskih preprog. Niti te tihotapske afeze egajajo tudi v Slovenijo, kjer so carinski organi tudi že zaplenili mnogo vtihotapljenih preprog. Nečajev je bil prvotno aretiran kakor ruski emigranti sploh, zdaj pa cenijo njegovo premoženje nad dva milijona. Vse podrobnosti afeze se niso prile na dan, radovedni pa smo ali bodo sploh prišli in kako to s kaznjivo krivce.

— Nov grob. Včeraj je v Leonišču po kratkem in mučnem trpljenju zatihnila oči ga. Franja Hrastova, vdova po ravnatelju Mestne hranilnice ljubljanske. Pokojna je bila vzorna in plemenita žena, ki je vse svoje skrb posvečala vzgoji svojih otrok, hčerki Ivanki, poročeni Negro, ki je bila znana operna pevka, hčerki Minki, uradnici v Mestni hranilnici in sinu Janku artiljerijskega podpolkovnika ter znanemu sportniku in članu Ilirije. Pogreb bo v torek ob 16. izpred mrtvašnice veže Stara pot 2. na pokopališče k Sv. Križu. Naj v miru počiva, preostali pa naše iskreno sožalje!

— Obeta se dobra vinska letina. Vиноgradi na Dolenjskem kažejo zelo lepo. Duževno in hladno vreme je nekoliko zadržalo trto. Zdjaj ko je postalo tople bode pa grozdji hitro cveči, ponekod se je že pojavilo cvečje. Trta kaže zelo dobro in če bo zdaj nekaj dni lepo tople vreme, se bo jeseni kar šibila pod grozdi.

— Zdrunjenje trgovcev v Ljubljani je darovalo mesto venca Hagopokojnemu veletrgovcu in bivšemu predsedniku Zdrunjenja g. A. Lillegu 1000 Din v socialni sklad za brezposelne trgovce.

— Izlet naših novinarjev v Stično in na Polzevo. Ljubljanska sekcija JNU priredi v nedeljo 21. t. m. za svoje člane in njihove svoje izlet z avtobusom v Stično in na Polzevo. V Stični si ogledajo izletniki znameniti stiški samostan, ki praznuje letos 800letnico, v domu na Polzevem bode pa imeli skupen obed. Prijave sprejema g. Jože Zupančič, glavni urednik »Slovenskega Naroda«.

— Kopalne hlače, s katerimi se ne more utočiti. Privatni uradnik V. Veldmon iz Petrinje je dobil patent za svoj izum kopalnih hlače, s katerimi kopalce ne more utočiti. Narejene so iz impregnirane svile in sprejda so dvojne. Kopalce jih napolni z zrakom in tako ga drže na vodi. Te kopalne hlače bodo dobrodošle onim, ki ne znajo do bro plavati pa tudi plavcem, ki bodo lahko brez velikega napora plavali zelo daleč. Nosi jo se pod kopalno obleko in se skoraj ne opazijo, da jih ima kopalce na sebi.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Rogški Slatini in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Mariboru 30, v Zagrebu 28, v Splitu 27, v Ljubljani in Skopju 26, v Beogradu in Sarajevu 25, v Rogški Slatini 24. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,6 mm, temperatura je znašala 12,6.

— Smrt Slovenke pod tramvajem v Zagrebu. Na lici v Zagrebu tramvaj v soboto do smrti povzročil 73letno služkinjo Alojzijo Gorenc iz Treta. Hotela je na drugo stran ulice, pa se je pred tramvajem nenadoma sklonila, kakor bi hotela nekaj pobrati. Voznik ni mogel pravočasno ustaviti tramvaja, ki je staro butnil tako močno, da jo je vrglo na drugo stran pločnika, kjer je obležala. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je pa kmalu umrla.

— S češnje je padel. Včeraj popoldne so bili reševalci poklicani na Golovec, kjer je s češnje padel 11-letni delavec sin Stefan Mikulič. Stanujoči na Cesti dveh cesarjev. Deček je bil precej visoko na češnji, ko se mu je odlomila trha veja in je padel več metrov globoko. Obležal je nezavesten z nevarnimi notranjimi poškodbami. V bolnišnici leži še vedno nezavesten.

— Z nožem v trebuh. Ivan Zagar in Ljubica Oršček iz Zagreba sta imela ljubavno razmerje, zadnje čase pa ga Ljubica ni več marala. Zagar ji je zamaš prigrizanje, naj se vrne k njemu v soboto ponoči sta se na ulici spila. Ljubica je potegnila nož in zabodla Zagarja v trebuh. Prepeljali so ga v bolnico, toda zdravniki nimajo mnogo upanja, da bi mu rešili življenje.

Iz Ljubljane

— Lepa in živahna nedelja. Vreme se je končno popravilo in včeraj ni deževalo niti pri nas v Ljubljani. Včerajšnja nedelja je bila tovelska in meštani so dopoldne gledali procesije. Razen procesij smo imeli dopoldne tudi pramenadni koncert, in sicer na letnem gledališču, ter se mešanom ni zdel več promenadni, ker je bil iz izven promenadnega območja. Kljub dobri godbi poslušalcev ni bilo mnogo. Popoldne smo pa uradno otvorili kopano sezono. Letos se je začela zelo pozno. Sicer so se nekateri solnčili že januarja, vendar niti zdaj ne upa nihče v vodo. Zadovoljni moramo biti s samimi solnčnimi kopelmi. Zelo živahno je bilo že na vsakem nabrežju in tudi Ilirija je bila dobro obiskana. Mnogi so pa kopanje žrtvovali sokoleki prireditvi, ki je privabila mnogo ljudi tudi iz okolice.

Kino Union, tel. 22-21

Any Ondra in Wolf Albach Betty

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri v burki

Veliko čiščenje

Smeh in zabava sta Vam zagotovljena

— Kamen spotike. Na Kongresnem trgu je že znameniti kamen spotike, ker je skoraj stalno počen. Na vogalu Zvezde nasproti kina Matice stoji kot odbijač, da bi ščitil pešce na nevarnem ovinku pred vozili. Avtomobili so ga že neštokrat odlomili in zdaj je zopet prelomljen. Stoji menda le zaradi lepšega in podrla ga bo prva sapica. — Mestna košnja. Mestna občina ima velike travnike na Barju in v Mestnem logu, kjer zdaj kose. Mestna pristava potrebuje precej sena in na teh travnikih ga nakose okrog 30 vagonov spomladi. Zdjaj je zaposlenih pri košnji precej delavcev, ki so kosili že prejšnja leta. Zenske so pa dobile zaposlitev pri sušenju sena. Kosci niso

teš sijajno plačani in bi nekateri raje kosili na kmečkih travnikih, ker bi jim kmot dal tudi prigrizek. Kositi morajo 12 ur na dan in kadar je kdaj kosil, dobro ve, da 12 ur kosnje na dan ni baš užitek. Kositi začne ob 5. Opoldne imajo uro počitka, narkose do 18. Za 12urno delo prejemo po 35 Din mezde, torej niso plačani niti po 3 Din na uro. Zenske so plačane seveda še slabše, in sicer po 250 Din na uro. Mestna pristava pač varčuje pri kosnji kakor mora pri vsem, da bi lahko konkurirala prevoznikom. Prevozniki trde, da bi bilo bolje, če bi občina prodala seno in opustila vožnje, kar pa pristava odločno pobija.

— Zgodnja predelava operne šole državne konservatorije. Drugi bo v opernem gledališču zadnja produkcija operne šole našega državnega konservatorija. Na sporedu so odlomki iz oper Figarova svatba, Traviata in Manon. Kot solisti nastopijo g-jenci: Fratrikova, Dolencova, Igljeva, Pavlovičeva in Poljanarjeva ter Hvastja, Bršnik, Lupaš, Zagar in Polak. Zbor plešalk pa pleše Borodino Polovske plesne, Gregorčević Slovenski ples, Bizetov Španski ples in Schubertove plesne. Plešejo: Baukari, Avgustin, Korunović, Milčič, Mejnari, Simenc, Ročnik, Poljanar, Hrašovec, Jug, Pavlovič in Zelezniak. Pri Schubertovih plesih nastopi tudi komorni zbor. Voditelji operne in plesnega zbora so: režiser Debevec, kape-nik dr. Švara, ing. Golovin, spremljevalec na klavirju pa Kumar Vladimir. Začetek točno ob 20. uri v opernem gledališču. Predprodaja po cenah od 4 do 15 Din — ravnotam.

DANCING DANCING

„NEBOTIČNIK“

Ponedeljek 15. junija

— poslovnih večer s posebnim sporedom —

KOMIČNE AKROBACIJE:

DUO DUNDE

FRANCOSKI PLESNI DUO:

SISTERS-GERY & SUZZI

ZAMOREC FLEMING S POSEBNO

TOČKO!

OD 16. JUNJA POPOLNOMA NOV

SPORED

— raznih plesnih in zabavnih atrakcij —

Vstop prost.

UPRAVA.

— Klavirski koncert absolventa visoke šole ljubljanskega drž. konservatorija Galatie Reinholda bo vredo dne 17. t.m. ob četrti na 7. v Filharmonični dvorani. Natančni spored objavimo jutri. V predprodaji se dobi spored, ki je obenem veljavnica, v knjigarni Glasbene Matice in velja 3 Din. — Sestanek vseh posestnikov v Most. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani priredi sestanek vseh posestnikov starih in novih hiš vredo, dne 17. junija t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni g. Lassar Roka v Mostah, Pokopališka ul. 14. Na sestanku bo predaval predsednik g. Frelih Ivan o raznih davnih in drugih stanovskih zadevah. Vabljeni so vsi posestniki iz tega okraja.

— Zlata zapustnina je bila včeraj v nedeljo izgubljena na poti od kavarnе Emona do hotela Union. Najditelj naj jo proti nagradi odda na Aleksandrovi c. 4-II. vrata 13.

Naše gledališče

DRAMA

Ponedeljek 15.: Tiran, Red A.

Danes je v drami poslednja abonentska predstava letošnje sezone. Vprizori se efektivna igra »Tiran«, ki jo režira g. Debevec. V glavnih vlogah nastopa ga. Sariceva, gđ. Boltarjeva in ga. Maria Vera, ter gg. Skrbinič, Jan, Debevec, Stupica, Sancin, Jerman, Dremovec, ga. Rakarjeva, Gregorin in Potokar. Predstava je za Red A.

OPERA

Ponedeljek 15.: II. produkcija operne šole Državnega konservatorija. Izven. Cene od 15 Din navzdol.

Torek 16.: Kavalir z rožo. Red C.

»Kavalir z rožo«, velika Straussova opera, se poje ponovno v opernem gledališču v torek 16. t. m. za red C. V glavnih vlogah nastopijo: ga. Gjurgjenac, ga. Kogejeva, gđ. Zupčičeva, ga. Poličeva ter gg. Beletto, Banovec, Zupan, mesto obolelega g. Janka je prevzel vlogo g. Primožič, mesto g. Gostiča pa nastopi g. Štibernik, znan prvi tenorist mnogega vokalnega kvinteta, Dirigira g. dr. Švara. Predstava je za Red C.

Danes ob 16., 19.15 in 21.15

PUBLIKA PLOSKA OD NAVDUŠENJA PRI NASTOPIH VASE LJUBKE

SHIRLEY TEMPLE — Mala gospodična

Millijoni vasa sveta imajo nadvse radi malo Shirley, a ona v tem filmu pokaže svojo ženjalnost, ljubkost, dražest in s svojim talentom dokazuje da je pravi »ČUDENI OTROK«.

Usoda otroka, ki ga oče zastavi za 10 dolarjev!

Predprodaja vstopnic od 11. — 1/13. in od 15. ure dalje.

Elitni kino Matica — Tel. 21-24

Pride: SKANDAL DNEVA

Odkritja za rimskim zidom

Kakšne načrte ima mojster Plečnik s to našo znamenitostjo

Ljubljana, 15. junija.

Ko bi drugje odkopavali, popravljali in urejali tako znamenite zgodovinske stvari, bi poročali o tem svetovni listi, delo bi filmal in končno bi se čudila Ljubljana čudovitim najdbam tam nekje v Ameriki ali na Kitajskem. Pri nas je sicer občinstvo zelo radovedno in spremlja vse dogodke, ki se odigravajo neposredno pred njim, na ostri, ali vsaj v Ljubljani, z živim zanimanjem in vsem razumevanjem. Toda, kar se dogaja za plotom in še celo tako močnim, kakršen je rimski zid, nas več ne zanima. Ljubljancem bi bilo vseeno, če bi za rimskim zidom našli nafto ali če odkopavajo temelje stare Emona. Vendar jim tega ne smemo šteti preveč v zlo. Mnogo krivde leži na novinarjih, ki ne popularizirajo dovolj nekaterih dogodkov. Če bi o vseh zadevah govorili toliko, kakor o regulaciji Ljubljance, bi morali redarji razganjati množice od prizorišč.

Tako v resnici zaslužijo vsa zanimanja dela za rimskim zidom. Sicer ni na delu znamenitvena odprava in ni prisoten niti strokovnjak zgodovinar. V resnici niso organizirana odkopavanja zgodovinskih znamenitosti, čeprav bi moralo kazalo, da bi skrbno preiskovali nasip za zidom in da bi napravili osnutke odkopanih tlakov. Na delu so vrtnarski delavci in ne zgodovinarji. Tudi zgodovinarji so prekopavali teren za rimskim zidom pred leti in odkrili so temeljske rimske hiše. Lani jeseni so delavci odkopali človeški okostnjak, ki so ga poslali v muzej. Našli so tudi razne malenkosti, ki nimajo posebne zgodovinske cene, n. pr. novce, okraske in dele orožja. Za znanstvena dela na terenu pri nas ni denarja. In sreča je, da vsaj lahko financirajo zunanjo ureditev zgodovinske znamenitosti, kakršna je rimski zid. Tudi za ta dela je malo denarja. Zaposlenih je lahko le nekaj delavcev. Kako dolgo že urejamo rimski zid, je še težje ugotoviti kakor datum začetka regulacije Ljubljance, ki sega daleč v srednji vek. Rimski zid so krpali neprestano; sicer ne vsako leto, temveč samo tedaj, ko je bila že velika nevarnost, da se porušil. Načrta za restavracijo ni bilo, kakor tudi ni bilo denarja za poštno popravilo. Ko se je pa pred leti začelo govoriti, da bo rimski zid vseeno urejen, so se nekateri zavzemali za naskok nanj, česar niso mogli niti Huni, naj bi storili mi — podrlj zid. Za zidom bi baje bile lepe parcelle in nasledniki Emončanov bi si sez dala moderne vile na zgodovinskih tleh. Prihodnji generaciji bi se niti več ne sanjalo, kje je stal znameniti rimski zid.

Kakor vse kaže, je rimski zid prestal najhujšo preizkušnjo, ki je bila še hujša od naskokov barbarov nanj njega dni. Jeseni so začeli uredničevati arh. Plečnikov načrt. Mojster Plečnik je zaljubljen v naše znamenitosti. Vsak dan ga lahko vidite za rimskim zidom, kjer z živim zanimanjem opazuje kamnosekovo delo. Tudi z zidarjem se dobro razumeva. Mojster je še vedno poln idej. In tudi pri restavraciji starih se ideje nujno potrebuje, ne smete misliti, da se mora arhitekt kratkoma podrediti golemu kamenju. Ne, naš mojster gleda tudi na kamenje v luči idej. Iz mestne pristave so privlekli za rimski zid kamnite stebre. V resnici so takšni, kakor da so iskapani s rasvalin staroveških postopij, vsi so namreč rabiti. Nekaj kosov so baje odkopali še prejšnje čase za rimskim zidom in to so v resnici rimski stebri. Zdjaj bo nekaj nastalo iz teh stebrov. Kamnosek

jih celi ter sestavlja. Cement bo zvezal, kar je razjedel čas. In kaj bo nastalo iz teh stebrov? Potrpite! Reporterju noče nihče ničesar izdati, ve le, kar izvoha. Ti stebri bodo baje stali ob vhodih v park za zidom.

Izdamo vam lahko tudi, da bodo pozidani vsi stražni stolpi v zidu, k so bili doselej visoki kakor zid. Zdjaj bodo nekoliko višji. Če od teh odkritij zopet preskočimo k zgodovinskim, naj omenimo, da so pri ravnanju terena na vzhodni strani, tik pred vodom, odkrili velik kamenit tlak. To je navaden tlak in na njem ni nič posebnega, razen da je rimski, star okrog 2000 let. Povsem navaden tudi ni. Zgodovinarji menda niso ugotavljali, kakšne vrste tlak je to prav za prav. Ali je bil tlakovan trg, ali je bil tlak v notranjosti poslopja. Ker je v bližini vhod, ki je bil najbrž tudi njega dni, menda tam ni stalo poslopje. Zanimivo se pripombe delavcev k takšnim odkritjem. Nekdo je dejal, da menda ni bila tam pralnica, kajti površina tlaka je za to prevelika. Drugi je pa pripomnil, da eo tam najbrž spirali kočije, ker je blizu vhod. Ker tlak visi, kolikor je bilo potrebno za odtok vode, bi kdo mislil, ki je zgodovinsko pokovan, da so odkrili tla atrija, največje osrednje sobe rimske doma. Toda delavci si s tem ne utegnejo beliti glave. Razkopavajo tlak, ker je lepega podpeškega kamna škoda zasipati. Kamen je obdelan samo po eni strani. Kosci so veliki, nenačani in težki, vendar so bili zloženi tako lepo skupaj, da bi menda zdaj ne vedeli več narediti kaj takšnega. Rimljani so bili pač neprekosljivi zidari. Samo z gradivom niso varčevali, in zdaj bo mestna občina prila poceni do kamenja.

Se nekaj moramo izdati, čeprav najbrž ne bo iz te moke nič kruha. Mojster Plečnik namreč namerava zidati za rimskim zidom tudi piramide. Toda ne ustrašite se. Ne bodo kamnite, kakršne stoje pri trnov. ekm mostu. Tudi lesene ne bodo. Zidali jih bodo vrtnarji kratkoma iz zemlje, prav za prav iz travne veže. Toda takšna »opeka« je tudi draga, saj mesto nima kjer koli terena za rezanje ruše. Ne smete misliti, da bi bila takšna piramida le igra. kanje in da bi ne stala del časa kakor smežnjež mož. »Sezidan« bi bila solidno in podreti bi se tudi ne mogla. Največ bi najbrž trpela pozimi zaradi zmrzovanja. Sicer pa ne gre le za eno piramido. Postavili bi jih več, kar bi nedvomno izredno učinkovalo v parku. S tem ne mislimo veči nikogar za nos. Čudovite piramide bodo v resnici stale za rimskim zidom, če bodo imeli dovolj ruše, čeprav takšnih piramid niso znali zidati niti Egipčani.

Iz škoške Loke

— Nov železniški zdravnik. Železniški zdravnik dr. Ivan Hubad odhaja po dolgih letih od nas. Zelja železničarjev je, da bi našli tudi v njegovem nasledniku tako srčno dobrega prijatelja in priprošnjaka, kakor jim je bil dr. Hubad. Mesto železniškega zdravnika je prevzel dr. Ivan Kojancičič.

— Rekrutirali so odhajali. Pravcati živav smo imeli prejšnji teden po loških ulicah. Na vozovih in peš, okraški s šopki in seveda ob zvokih nezgodnih harmonik, so se odpravljali rekruti k vojakom. Posebno živahno je bilo v jutranjih urah, ko so prihajale skupine mladenčev iz obeh dolin.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din. davek 3 Din. prekliti

Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti namko. — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 50 par davek 3.— Din Najmanjši tisk 5 Din

Ia. SVEŽE ČESNJE za »kuhanje, trde, debele, črne, be-te in rdeče 40 kg 140 Din, 15 kg 65 Din pošlila franko po-staja G. Drechler, Tuzla. 1902

Telefon 2059

Suha drva, premog, kartopake, dobiti pri L. POGAČNIK Bohoričeva ul. št. 4

Priporoča se

KOŠAK IVAN

stikar in plestnar Ljubljana

GORUPOVA ULICA 4

DOPISI

Beseda 50 par davek 3.— Din Najmanjši tisk 5 Din

GOSPODIČNA v modrem kotumu, ki je bila namenjena v nedeljo 14. t.m. ob 10 uri dopoldne mimo Jožefove cerkve proti domu, naj sporoči cenj. naslov radi razgovora na upravo pod »Zarnikova ulc. 1903

Katal pograbiš sved Občina Ljubljana

Brez postnega obvestila

Zapustila nas je naša iskreno ljubljena, najboljša mama, stara mama, tota in tača, gospa

FRANJA HRAST

roj. JURMAN,

VDOVA PO RAVNATELJU MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dne 14. t. m., po kratki in mučni bolezni, previdna s tolažili sv. vere. Na zadnji poti je spraznjena v torek, dne 16. junija 1938, ob 4. uri popoldne, izpred mrtvašnice Stara pot št. 2, na pokopališču k Sv. Križu.

Venci se na željo pokojne hvalažno odklanjajo! Prosi se tihega sožalja!

Ljubljana, Mostar, Budapest, dne 14. junija 1938.

Zaljubljeni:

IVANKA, poroč. NEGRO, MIKA, JANKO, artiljerijski podpolkovnik — otroci; NEGRO VIKTOR — zet; HRAST CANA, roj. GLIMIC — snaha; NEGRO VIKTOR — vnek — in vsa ostala srodstvo.

Narodna tiskarna LJUBLJANA

KNAFLJEVA 5

IZVRSNE VRA TISKARSKA DELA TER SE PRIPOROČA

ZA CENI NARODNE

Makulturni papir preda

»Prava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knafljeva ulica Štev. 5

Lep sokolski praznik v Ljubljani

Sokolska župa Ljubljana je večeraj svečano razvila župni prapor

Ljubljana, 15. junija. Z zlatimi črkami bo zapisano večerajšnje sokolsko slavlje v analih sokolske župe Ljubljana, ki je priredila svoj župni zlet, na katerem je razvila župni prapor, darilo mladega kralja Petra II. Sokolska Ljubljana se je okrasila z državnimi trobovcami in že na večer pred zletom je bil starodavni grad svečano razsvetljen. Z jutranjimi vlaki so prispele v Ljubljano sokolske čete iz župnega področja, ki so takoj hitele na zletišče, kjer so se v redu in disciplini izvršile skušnje vseh oddelkov.

Približal se je čas svečanega akta razvilita župnega prapora. Zastopnik visokega kuma komandant ljubljanskega vojnega okrožja polkovnik Ljubomir Zivanovič se je pripeljal s kočijo obdan od sokolske konjenice na zletišče, kjer so ga sprejeli podstarosta SSKJ br. Gangl in zastopniki sokolske župe. Godba je zaigrala pozdravno koračnico. Strdba je zaigrala sokolske čete pa so vzklakale kraljevemu zastopniku.

Slavnostnemu razvilitu so prisostvovali najodličnejši zastopniki naše javnosti in sokolstva. Pozdravne besede je izrek kraljevemu zastopniku podstarosta župe br. inž. Lado Bevc, ki se je zahvalil za visoko odlikovanje in prosil zastopnika, naj bo tolmač izrazov globoke hvalečnosti, udanosti in zvestobe prenojenih sokolskih legij na najvišjem mestu. Ob zaključku njegovega govora je godba zaigrala državno himno, nakar je s primernim nagovorom razvil novi prapor kraljev zastopnik polkovnik Zivanovič. Privezal je na prapor krasen, svilen model trak z napisom Peter II in vzklaknil »Ziveli Sokoli!«. Vsa zbrana sokolska družina je gromko zaklicala »Zdravo, zdravo!«.

Slavnostni govor je imel podstarosta župe br. inž. Lado Bevc, ki je omenil sokolske vrline in delo sokolstva za človečanstvo v smislu Tyrseve sokolske misli. Izročil je potem prapor br. Radovanu Staretu, ki je obljubil, da ga bo nosil neod-

madeževanega v čast kralja, domovine in sokolstva. Godba je zaigrala »Haj Slovane!«, ki so jo vsi peli.

K besedi se je oglasil podstarosta SSKJ in SSS br. Engelbert Gangl, ki je čestil župi k visokemu odlikovanju, nakar se je izvršilo pobratimstvo z ostalimi prapori župnih edinic. Godba je pri tem svečanem aktu igrala »Pesem sokolskih legij«.

Potem je sledil mimohod pred zastopnikom kralja, predstavniki oblasti in sokolstva. Po mimohodu se je razvila po ljubljanskih ulicah imponantna povorka, v kateri so igrala godbe Sokola I. Tabor, z Viča in postarska godba. V povorki je korakalo okrog 1600 sokolskih pripadnikov z 28 članskimi, sedmimi naraščajskimi in 1 dečjim praporom. Koder se je pomikala povorka je tvorilo občinstvo gost spalir in navdušeno pozdravljalo sokolske vrste in njih obsulo a cvetjem. Ljubljana je večeraj pokazala, da je sokolska in bo sokolska ostala. Po veličastnem sprejedu je bil ponovno mimohod pred Narodnim domom, nakar je sledil razhod.

Popoldne ob 15. so se zgrnile na zletišču množice sokolstvu naklonjenega občinstva, ki ga ocenimo nad 5000. V ložah so zopet zavzeli svoja mesta predstavniki oblasti in sokolstva. Pod vodstvom načelnika br. Smoleta in načelnice s. Vazzazove je nastopilo pri sijajni uspehi javni teledob 192 naraščajnic, 720 moške in ženske dece. 30 članov z vajami na 4 bradljah, 248 naraščajnikov, 37 starejših bratov, 262 članic, 298 članov, 14 vrst vseh oddelkov na orodju in za zaključek jezdnih odseki Ljubljanskega Sokola, Sokola III in z Viča. Občinstvo je vse nastopajoče od delke burno pozdravljalo in jih nagradilo z toplim odobravanjem.

Zlet župe Ljubljana je uspel v vsakem pogledu in moramo izreči TO, kakor tudi upravi naše iskrene čestitke, z željo, da bi kraljevi prapor zbral pod svojim okriljem prenojene sokolske legije.

Ženska premagala kugo

Velik uspeh mlade ruske zdravnice dr. Magdalene Pokrovske

Čeprav se človeštvo že od Pasteurjevih časov uspešno bori proti večini nalezljivih bolezni, vendar je kljubovala doslej vsemu orožju moderne znanosti kuga, ona strašna pošast Apokalipse, črna kuga, ki je v srednjem veku po vojnah uničila cele dežele in ki jo poznamo zdaj v Evropi k sreči samo po opisovanju iz strahotne povesti E. A. Poe. Toda v orientalskih deželah še vedno mori ta najstrašnejša izmed vseh bolezni, proti nji človek še ni našel leka. Zato so se po vsem svetu učenci in zdravniki združili v borbi proti kugi kakor so se združili v borbi proti raku in deloma tudi proti tuberkulozi.

»Journal de Moscou« pa priobčuje presenetljivo vest, da je bil na eni izmed raziskovalnih stanic v Vorošilovski na Kavkazu te dni srečno dobojevan ta boj in da je odnesla zmago iz njega ženska. Mlada zdravica Magdalena Pokrovska je po dolgih letih napornega dela in poskusov končno dobila mutacijo kužnega mikroba. Ko so po njeni metodi pripravljene serum vbrizgali živalim in jih umetno okužili s kugo, se je izkazalo, da je 90 odstotkov okuženih živali imunih.

Nastale pa je takoj vprašanje, kako bo cepljenje učinkovalo na človeški organizem. Ali ne bo morda izzvalo grozne bolezni same? In tu se je 8. marca ob proslavi mednarodnega ženskega dne dr. Pokrovska odločila za drzen korak. Sama si je namreč skrivaj brez vednosti svojih sodelavcev vbrizgala serum in sicer dozo, obsegajočo 500.000.000 živih kužnih mikrobov. Prvo cepljenje je šlo povsem gladko, toda mladi zdravici tudi to ni zadostovalo. Bila je namreč mnenja, da en sam poskus na člove-

ku ne zadostuje za dokaz o učinkovitosti in neškodljivosti njenega sera. In zato je nedavno sklenila postaviti svoje življenje v službi znanosti v drugi kocko.

To pot se ji je pridružil dr. Josef Erwich, ravnatelj iste stanice, absolvent berlinske univerze, star 47 let, ki mu je zdravniški konzilij zaradi šibkega zdravja ta poskus prepovedal. Toda ta mož je pogumen kakor njegova sodelavica in ni hotel odnehati, češ, da je treba tudi ugotoviti, kako bo serum učinkoval na starejši in šibkejši organizem. Tudi pri njem je šlo vse gladko in tako je znanost slavila po zaslugi eno svojih največjih zmag.

Končno smo dobili učinkovito sredstvo proti smrtonosni kugi po zaslugi vztrajnega študija dr. Pokrovske, ki je odšla takoj po dovršenih študijah leta 1923 naravnost iz univerze v kirgiške stepe, da bi tam vodila borbo proti kugi. Na preiskovalni stanici je vsa leta marljivo delala, o svojih poskusih in opazovanjih je napisala 30 znanstvenih razprav in nazadnje je svoje delo sijajno kronala z držnim poskusom na lastnem telesu.

Redar in princesa

Omeniti moramo takoj, da gre za velikega londonskega redarja in majhno princeso. Hčerka vojvode Yorkskega Elisabeth Alexandra Mary je šele nedavno izpolnila deseto leto. Okna njene sobe so obrnjena v Hyde park. Tam na vogalu, pa sedi vedno na konju redar izredno krepke in visoke postave. Kakor vsaka deklica, je tudi mlada princesa radovedna. Zelo rada stoji pri oknu in opazuje vrvenje na ulici.

Nizzi z vso silo na dan. Dovzetni sin province, ki sta ga borbata vsakdanji kruh in umetniško delo doslej silila k neizprosni odrekani, je naenkrat začel, da se udaja njegov mozeg prijetni in topli opojnosti. Nekaj skrivnostnega ga je gnalo, da bi tudi on za hip okušal neznanost, sedel za bogato obloženo, tako lahko dostopno mizo, da bi stopil v vrtnice burnega življenja. Svoje hrepenenje se ni znal točno formulirati, toda vedno, kadar ga je zanesla pot na angleško promenado, ga je vabilo nekaj na Corso, na javni trg, da bi se šel bolj omamiti s barvami. Čari in vonjavami južnega kraja.

Tam, med dvema dolgima vrstama cvetličark in sadnih trgovcev, med kupi limon in pomaranč, med grmadami prijetno dišečih fig so se veselo izprehajale najlepše dame iz tujske kolonije. Za njimi so hodile služkinje s košaricami in dame so jih polnile s šopki nagljev, mimoz in vrtnic. Jakob je kupil nekaj šopkov za Terezijo in počasi; se je vračal v Carabacelsko ulico. Z naslado je duhal vijolice in mislil na zapejlive oči ali elegantne postave mladih dam na promenadi.

Ko se je vrnil dohvo, je bil ves razvnet, oči so mu žarele, da je Terezija presenečeno pogledala in vprašala: — Kaj ti pa je, Jakob? Ša ves goriš, kakor da te je napadla vročina.

Oni dan so pustili okno v njeni sobi odprto in princesa je kar poskočila od veselja, da bo smela gledati na ulico. Ta čas, sta pa trešila spodaj dva avtomobila in sledila je proza vsakdanjega življenja. Redar se je bil namreč zagledal v ljubko princeso. Suspendiral so ga in postavili pred sodišče, češ, da je njegova malomarnost zakrivila nesrečo. Sodniki so ga že hoteli obsoditi, ko so dobili pismo s podpisom vojvode Yorkskega in male princese. V pismu je bilo pojasnjeno, kako se je nesreča pripetila. Vso odgovornost je prevzela nase mala princesa in redar je bil oprostjen.

Roosevelt prekosil Greto Garbo

Doslej je prevladovalo prepričanje, da dobi največ pismen na svetu filmska igralka Greta Garbo. Dobiva jih okrog 800 na dan. Pišejo ji večinoma njeni oboževalci, ki jih ima po vsem svetu, pa tudi njena poslovna korespondenca je obsejna. Seveda mora imeti temu primerno pisarno, saj bi sama ne mogla zmagovati tolike korespondence. Toda svetovnega rekorda na tem polju nima Greta Garbo, temveč ameriški prezident Roosevelt. On namreč dobi na dan 6.500 privatnih pismen.

Tudi on ne more prečitati vseh pismen sam, kajti če bi rabil za vsako pismo samo 30 sekund, bi jih lahko prečital na dan samo 2880, pri tem bi pa ne smel ne jesti ne piti, ne spati in ne delati. Pisma, ki jih dobiwa Roosevelt, so mu večinoma dokaz njegove priljubljenosti. Mnogi ljudje mu pošiljajo zdravniške nasvete, če poročajo listi, da se je prehladil ali kaj podobnega.

Plastična operacija izpremeni življenje

V 16. stoletju je italijanski kirurg Tagliacozzi odkril način, kako priti kozo z roke na skazeni nos, tako, da se obe kosi trdno sprimate. Plastična kirurgija ni odkritje moderne dobe, saj je že cesar Justinian II. poskušal na pomoč ranocenike, da bi mu napravili nos, ki ga je izgubil na bojišču. Moderna plastična kirurgija se je razvila zlasti med svetovno vojno in po nji, ko je bilo treba zakrivati težke rane in popravljati skazene obraze. Toda možki še vedno gledajo estetsko kirurgijo kot na izrodek ženskega napuha, sveda ne povsod. V Ameriki je izšla nedavno knjiga dr. Maxwella Maltza »Novi obrazi, nova bodočnost«. Avtor našteva mnogo primerov, kako lahko dober kirurg izpremeni vso življenjsko pot, kako se lahko bori proti praznovanju in teorijam, po katerih se da soditi človekov značaj po obliki brade, ušes, ust itd. Med obrisi obrazov in značajev ni nobene organske zveze. Nikjer pa ni rečeno, da se taka zveza ne more razviti, kajti nevarnost tiči v tem, da bi ljudje, ki hočejo spoznati človekov značaj po obrazu, s starši in sorodniki presojajo povečnega človeka ter ga čisto potisnejo v skupino hudobnih ljudi, ker mislijo, da spada med nje po skazeni ustih.

Kako more tudi najmanjša telesna napaka izključiti človeka iz družabnega sloja, kamor spada, nam priča primer neke deklice, ki je imela potlačeno brado. V šoli so je posmehovali, bila je vedno osamljena, učila se je slabo in kmalu so se pokazali na nji znaki duševne bolezni. Kirurg ji je napravil novo brado, zobozdravnik ji je napravil zobe in čez dve leti je bila ne samo čedna deklica, temveč je tudi duševno ozdravela. Dr. Maltz pove tudi, zakaj je na svetu

tako malo dobrih estetskih kirurgov. Zato je potrebno, da je kirurg dober zdravnik, obenem mora biti tudi umetniško nadarjen, da zna modelirati človeško meso kakor kipar.

Prebivalstvo Rusije se množi

Po oficijelnih statističnih podatkih se je število prebivalstva Sovjetske Rusije povečalo v zadnjih sedmih letih od leta 1927 do 1935 za celih 21 milijonov. V krajih premogovne in železarske industrije je znašal prirastek od 20 do 31,2%. V krajih, kjer je sedež strojne industrije, je znašal prirastek prebivalstva 15 do 18,7%. Če primerjamo rezultate sedanjega ljudskega štetja s onimi pod carskim režimom, vidimo, da je Sovjetska Rusija rešila propada več narodnosti.

V 30 letih od leta 1897 do 1926 se je znižalo število Ostjakov od 5805 na 1630, torej za celih 71%. Če bi bil ostal na krmlu carski režim, bi bil ta narodni krmalu sploh izginil. V zadnjih desetih letih se je pa število Ostjakov nekoliko pomnožilo. Na otoku Sahalinu se je število prebivalstva v sovjetskem delu otoka pomnožilo od leta 1926 za 26 procentov. V baškirijski sovjetski republiki je znašal lani prirastek prebivalstva 37,8 promile.

Iz Celja

— »Sestrična iz Varšave«. V četrtek 18. t. m. bo ob 20. v celjskem gledališču zadnje gostovanje ljubljanske drame v tej sezoni. Gostje bodo uprizorili Verneuilovo komedijo »Sestrična iz Varšave« v prvotni zasadi, bi vlog. Neabonenti dobijo vstopnice v predprodaji v trafikah g. Frajleta na Dečkovem trgu.

— Pismeni višji tečajni izpit na celjski gimnaziji se je pričel danes. Ministrski odposlanec za višji tečajni izpit g. dr. Josip Vestec je prisel v nedeljo v Celje.

— V celjski bolnici je umrl 25letni delavec Josip Dobovšek iz Podvrha pri št. Jurju ob juž. železnici.

— Dve ne sreči. V četrtek je padla 25letna posestnica hčerka Marija Romihova iz Zuzma s črtnje in si zlomila levo roko. Istega dne se je ponesrečil 5letni sinček upokojenega železničarja Ladislav Musar iz Radeč. Ko se je igral na dvorišču, se je spotalnil, padel in si zlomil desno roko v zapestju. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— Napad in nesreča. V nedeljo je neki možki v Zuzmu napadel 28letnega dinarja Martina Vrhovška iz Hraštja pri Zuzmu in mu zasedil nož v levo stran prsnega koša. Poškodba je smrtonosna. V ponedeljek je padel 22letnemu dinarju Ignacu Mastnaku iz Bukovja pri Slivnici pri delu hled na desno gogo in si zlomil. Poškodovanca se zdravita v celjski bolnici.

— Žrtve napadov in nesreč. V nedeljo je neki možki v Zuzmu napadel 28letnega dinarja Martina Vrhovška iz Hraštja pri Zuzmu in mu zabelil nož globoko v levo stran prsnega koša. Istega dne so Janez in Jože Regorščer ter Anton Korošec s Ponkvice napadli z noži 25letnega čevljarkega pomočnika Stanka Čretinika iz Završ pri Ponkvi ter ga hudo poškodovali po glavi, desni roki in sploh po vsem telesu. V četrtek je posestnik Okorn pri Sv. Lovrencu pod Prožinom v prepiru udaril svojo 38letno ženo s kolo po glavi in levi roki in jo močno poškodoval. Istega dne je padla 52letna žena drž. cestarja Apolonija Lukancova iz Levcu pri nalaganju sena z voza in poškodovala skoraj po vsem telesu. V četrtek je hlapec Albin Planinšek iz Luč v Lučah v prepiru napadel 29letnega posestnika kovega sina Albina Kobnika iz Luč in mu zasedil nož v levo roko nad komolecem. Istega dne si je 38letni rudar Miha Horjak iz Laškega pri padcu s koleasa med vožnjo iz Laškega v Marjagradec močno poškodoval po desni strani glava. V sredo je padla 30letna trgovska pomočnica Franciška Zgankova iz Studenice pri Poljčanah po stopnicah in si zlomila levo nogo. Istega dne je neki mesarski pomočnik v Zalcu pri delu po nesreči zabelil 16letnega mesarskega vajenca Franca Pozniča iz Zalca z nožem v trebuh. V sredo je kača pila 20letnega posestnika Jurija Anderliča iz Gabre pri Rogoški Slatini v levo nogo. Poškodovanca se zdravijo v celjski bolnici.

— Nič hudega ni. — je tajil Jakob, sramujoč se skoraj svojega ognja, — morskimi zrak me je tako prevzel.

Do polovice januarja sta živela mlada zakonca prijetno in nemotno v svojem zavetišču, kjer so že razcvetele hijacinte in narcise. Praga Kasina se nista bila prestopila. Hodila sta samo na izprehod in vsak večer sta šla spat že ob desetih, kakor solidni meščani. Jakob je bil prvi, ki se je naveličal sedeti doma. Nekega večera je odložil novine in dejal Tereziji:

— Mestna opera priredi svečano predstavo v dobrodušne namene. Vprizorjen Mozartov »Don Juan« s Faurom, ki se je slučajno ustavil tu in z znamenito rusko pevko v vlogi Zerline. Ti se nisi sila »Don Juana«. Če hočeš, pojdeva jutri v opero. Vzameš dva sedeža, po predstavi pa pojdeva večerjat v Regence.

Terezija je prečitala iz moževih oči, da kar koprni po tej svečani predstavi. Zato mu ni hotela ugovarjati in pred začetkom predstave sta zasedla svoji mesti v parterju sredi skoraj že polne dvorane.

Mestno operno gledališče je zgrajeno kakor italijanska gledališča sploh; balkona nima. Iz treh vrst lož ima človek prijeten razgled. Gledališče je živahnice in udobnice. Terezija je imela krasne

Iz Višnje gore

— Nov greh. V torek zvečer je umrl na Spodnjem Brezovem pri Višnji gori pesnik Martin Gorše. Njegova smrt je bridko zadela njegove številne prijatelje, posebno ker je prišla tako nepričakovano. Še pred dobrimi štirinajstimi dnevi je bil in zdrav opravljal svoje delo. Ko je peljal domov naložen voz, je po nesreči prišel pod koleasa, ki so mu poškodovale nogo. Moral je v posteljo, a poškodba ni bila nevarna. Kmalu pa ga je napadla zelo huda pljučnica, katere njegovo izbrpano in priletno telo ni moglo premagati. Pokojni je bil znan daleč na okoli, posebno v bivši občini Polje, kjer je bil med vojno neka; časa župan. Kot prvi občinski svetovalec pa je odstopil šele zadnja leta. Bil je marljiv kot čebelnica in s svojo marljivostjo in živahnostjo si je pridobil lepo posestvo. Številno družino, štiri sinove in štiri hčere je dobro preskrbel. Ravno se je pripravil, da se umakne in v miru preživi preostalo življenje, pa ga je smrt prehitela. Naj mu to blag spomin njegovim svojcem pa naše sožalje!

Radiorogram

Sreda, 17. junija

12.00: Zvoki z Balkana (plošče); 12.45: Vremenska napoved, poročila; 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: Vee mogče, kar kdo hoče (plošče po željah); 14.00: Vremenska poročila, borzni tečaj; 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: Nac. ura; Naš najboljši pripovednik in romanopisec Bora Stanković ob 60letnici (Siniša Kodrić) — Bgd; 19.50: Mravljinec Potepniček (zvočna slika iz mravljišča); 20.30: Produkcija gojenecov drž. konservatorija v proslavo 10letnice državnega konservatorija; 22.00: Napoved časa in vremena, poročila, objava čila, objava sporeda; 22.15: Glasbene slike (radijski orkester).

Četrtek, 18. junija

12: Instrumentalne solistične točke (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Baletna glasba (radijski orkester). — 14: Vremenska poročila, borzni tečaj. — 19: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nac. ura; Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. — 19.50: Reprodukcijski koncert na vruških orglah. — 20.10: Naša srednja šola (g. prof. Miroslav Adlešić). — 20.30: Francoski operni pevci in fantazije. (Poje gđ. Vida Rudolova s spremljevanjem radijskega orkestra. — 22: Napoved časa in vremena, poročila, objava sporeda. — 22.15: Za zabavo in oddih (plošče).

Petek, 19. junija

11: Solska ura; Kosovo in slepi guslar (g. Vekoslav Mlekuž). — 12: Iz naših dobin in planin (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Daljni vzhod v raznih skladbah (plošče). — 14: Vremenska poročila, borzni tečaj. — 19: Napoved časa in vremena, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nac. ura; Pomen in bistvo Narodnega gledališča (Ciril Debevec) Ljubljana. — 19.50: Pesmi v orkestralni obliki (plošče). — 20.10: Zenska ura: Obisk v dunajski umobolnici. Steinhoff (ga. Hočevar-Megličeva). — 20.30: Koroske pesmi poje zbor »Savar«. — 22: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Kratke skladbe za godalni kvartet (plošče).

Sobota, 20. junija

12: Plošča za ploščo — pisana zmes pesmi veselih in godbe za ples! — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Plošča za ploščo — pisana zmes pesmi veselih in godbe za ples! — 14: Vremenska napoved. — 18: Na delopute! (Igra radijski orkester). — 18.40: Anton Martin Slomšek (g. dr. Franc Kovačič). — 19: Napoved časa in vremena, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nac. ura; Ministrstvo vojske in mornarice. — 19.50: Pogovori s poslanci. — 20.10: Zunanji politični pregled (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Skofjejski večer. — 22: Napoved časa in vremena, poročila, objava sporeda. — 22.15: Radijski jazz.

VZORNA ZENA

— Kako se počutiš v zakonskem jarmu? — Ne posebno dobro. Je pač križ, če dobiš ženo, kar karkršna je moja. Učila se je svitati, pa ne šiva, učila se je plesti, pa ne pleše, učila se je angleščine, pa ne govori angleški, ni se pa učila kuhati, niti klavirja, pa igra na klavir in kuha.

André Theuriot:

Nevarna lepota

Roman

Toda Nizza je napravila nani povsem drugačen vtis. Tu, kjer zime sploh ne poznajo, pod toplim solncem, kjer se je vse združilo za naslajanje oči, se mu je zdelo, da diha vse ozračje v razkošju in blaženosti. Zdelo se mu je, da kozmopolitična, nališana in izmognjena pariška družba res ni imela drugega ideala, nego kazati se v svojem razkošju in uživati sladkosti življenja. Zadostovalo je samo ozreči se okrog sebe in vsak človek je lahko uganil, da razkošne obleke ne služijo samo nasičenju nečimernosti, temveč da jim je glavni namen dražiti in razvnetati čutnost. Pariški veseli družbi se ni poznala ne utrujenost, ne prekipajoče navdušenje, zabavala se je, kakor ljudje, ki jim je življenjski ideal dobro najeti se, poslušati laskave slavošpeve in pasti svojo pohotnost.

To ozračje ni ostalo brez vpliva na dovzetno umetniško dušo. Njegova čutnost, njegov klic po uživanju, porojen že v rojstnem kraju, napol šampanjskim, napol burgundskim, je planil v

Nizzi z vso silo na dan. Dovzetni sin province, ki sta ga borbata vsakdanji kruh in umetniško delo doslej silila k neizprosni odrekani, je naenkrat začel, da se udaja njegov mozeg prijetni in topli opojnosti. Nekaj skrivnostnega ga je gnalo, da bi tudi on za hip okušal neznanost, sedel za bogato obloženo, tako lahko dostopno mizo, da bi stopil v vrtnice burnega življenja. Svoje hrepenenje se ni znal točno formulirati, toda vedno, kadar ga je zanesla pot na angleško promenado, ga je vabilo nekaj na Corso, na javni trg, da bi se šel bolj omamiti s barvami. Čari in vonjavami južnega kraja.

Tam, med dvema dolgima vrstama cvetličark in sadnih trgovcev, med kupi limon in pomaranč, med grmadami prijetno dišečih fig so se veselo izprehajale najlepše dame iz tujske kolonije. Za njimi so hodile služkinje s košaricami in dame so jih polnile s šopki nagljev, mimoz in vrtnic. Jakob je kupil nekaj šopkov za Terezijo in počasi; se je vračal v Carabacelsko ulico. Z naslado je duhal vijolice in mislil na zapejlive oči ali elegantne postave mladih dam na promenadi.

Ko se je vrnil dohvo, je bil ves razvnet, oči so mu žarele, da je Terezija presenečeno pogledala in vprašala: — Kaj ti pa je, Jakob? Ša ves goriš, kakor da te je napadla vročina.

— Nič hudega ni. — je tajil Jakob, sramujoč se skoraj svojega ognja, — morskimi zrak me je tako prevzel.

Do polovice januarja sta živela mlada zakonca prijetno in nemotno v svojem zavetišču, kjer so že razcvetele hijacinte in narcise. Praga Kasina se nista bila prestopila. Hodila sta samo na izprehod in vsak večer sta šla spat že ob desetih, kakor solidni meščani. Jakob je bil prvi, ki se je naveličal sedeti doma. Nekega večera je odložil novine in dejal Tereziji:

— Mestna opera priredi svečano predstavo v dobrodušne namene. Vprizorjen Mozartov »Don Juan« s Faurom, ki se je slučajno ustavil tu in z znamenito rusko pevko v vlogi Zerline. Ti se nisi sila »Don Juana«. Če hočeš, pojdeva jutri v opero. Vzameš dva sedeža, po predstavi pa pojdeva večerjat v Regence.

Terezija je prečitala iz moževih oči, da kar koprni po tej svečani predstavi. Zato mu ni hotela ugovarjati in pred začetkom predstave sta zasedla svoji mesti v parterju sredi skoraj že polne dvorane.

Mestno operno gledališče je zgrajeno kakor italijanska gledališča sploh; balkona nima. Iz treh vrst lož ima človek prijeten razgled. Gledališče je živahnice in udobnice. Terezija je imela krasne

črne lase, gladko počesane na senca; za gleališče si je bila izbrala sivo svileno obleko. Radovedno se je ozirala po parterju, kjer so bili vsi gledalci v svečanih oblekah. Od parterja do stropa so bile vse lože polne. Dame so bile večnoma v svetlih oblekah, belih, bledežolnih srebriškasto modrih, svetlo zelenih. Vs. ti nežni odtenki so harmonizirali med seboj, v njih so žareli dragulji in žive barve naravnih roz. Skoraj vse dame v prvi vrsti so bile mlade in lepe. Mnogim izmed njih se je poznal slovanski tip: blede polt, zavihan noseč, oči povešene, lokavni pogledovi in dražje ustnice. Jakob in Terezija sta slišala okrog sebe same tuje jezike: melodično italijansko šepetanje, lahno nosno godbo ruskih samoglasnikov, pronicajoče in trgnato mjavkanje angleških zlogov.

Orkester je zaigral uverturo, zagrnjalo se je dvignilo in Leporello je hodil na straži pred komendatorjevo palačo. V trenutku, ko je Don Juanov sluga zanel:

Voglio far il gentiluomo
E non voglio più servia...

je dotle prazna lože v prvi vrsti blizu Jakobovega sedeža naenkrat oživila, iz nje se je začel šelest obleke in tiho šepetanje. Umetnik je dvignil glavo in zagledal, več dam v spremstvu dveh gospodič z odlikovanji na prsih. Ene dama, črno oblečena, že priletela, aristo-

kratskega izraza na obrazu, strogega in zgočega pogleda, z velikim demantnim križcem na prsih, je zasedla sprednji sedež v loži z mlado damo po postavi, toaleti in obrazu ostro razlikujočo se od dostojanstvene postave priletne sosedice. Originalni obraz mlade dame je takoj obrnil nase slikarjevo pozornost.

Hitro je vrgla na naslanjajo svojega naslanjača širok moder plašč, ki je bila vani zavita, in že je zažarela v vsej svoji krasoti. Srednja postava, zelo lepo razčena, stara kakih štirindvajset let, v lahki svetlo žolti svileni obleki, okrašeni s čipkami iste barve in prepasani v pasu z ozkim trkom iz belega baržuna. Skoz čipkasti živetek zgoraj so se videle mehka, lepa ramena. Tudi vrat je bil očarljiv. Obraz je imela okrogel, energičen in obenem mikaven. Medla polt, skoraj brezbarvna, se je lepo ujemala s krasnimi svetlimi lasmi. Njeni bujni kodri so bili posuti s smaragd. Lesketanje teh zelenih draguljev med svetlo žoltnimi svilenimi kodri je bilo tem lepše, ker se je prelivalo v odsev krasnih oči. Edih temno zelene zenice so se svetile pod dolgimi trepalnicami. Obraz z močnimi ličnimi kostmi je kazal znake tujega porekla. Energичno čelo, zgoči in sladki pogled sta pričala o ženi, ki ima za seboj že izkušnje, tanki